Naročnina $2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA Excellent advertising medium.

ST. 15. NO. 15. CLEVELAND, OHIO, PETEK 21. FEBRUARIJA 1913. VOL. VI.

Mestne novice.

Nekaj resolucij, katere je izdelala nova komisija za mestni čarter. Komisarji so pridno na delu.

FEDERALNA VLADA.

—Komisija, ki je od volivcev zbrana, da naredi nov mestni čarter, je pridno na delu. Večina komisarjev je za federalni ali zvezini način mestne vlade. Mesto si bo vnaprej, kakor dosedaj volilo župana in mestne odbornike po vardah. Toda župan bo voljen za štiri leta mesto dveh let, in medtem časom imajo volivci pravico, da odpokličejo župana takoj, ko bi se skazal nezmožnega za svojo službo. Mestne službe se bodejo tako uredile, da bo vsak oddelek harmoniral v celoti, da ne bo preveč samostojnosti med posameznimi oddelki, kar povzroča vedno veliko stroškov. Ljudstvo se za seje te komisije jako zanima, ker je vedno polna dvorana navzočih državljanov.

—V nedeljo, 23. febr. ob poi dveh popold. se vrši v veliki Grdinovi dvorani splošni javni shod vseh delavcev, ki so zaposljeni pri American Steel in Wire Co. Shod skličejo unijski uradniki American Federation of Labor, največje delavske organizacije v Ameriki. Nastopilo bo mnogo angleških govornikov, pa tudi slovenskih, ki bodejo delavcem razjasnili njih položaj, v katerem danes živijo in objednem jim dokazali, kako potrebna je organizacija delavstva. Shod se vrši pod sledečim geslom: Če imajo delodajalci pravico, da se organizirajo, da tako čuvajo svoje bogastvo, tedaj imajo tudi delavci pravico, da se organizirajo ter tako čuvajo svoje delo. Upamo, da ne izostane v nedeljo niti en sam delavec, ki je uslužben pri American Steel in Wire Co. Drugega naroda bo dovolj, naj bodejo Slovenci med njimi prvi. Upamo pa tudi, da se najde kaka prijazna slovenska duša in nese to poročilo takoj bosom in formanom v tovarno!

—Zveza baptistov je svoje odvetnike pooblastila, da smejo še nadalje iskati "kriminalne" gostilničarje, jih zapirati in voditi obravnave. Za vse to ima zveza baptistov dovolj denarja na razpolago. Jeseni, ko se vrše volitve za župana, bo ta zveza vsakega kandidata vprašala, kaj misli glede saloonov, in če ne bo plesal natančno po muziki baptistov, ga slednji ne bodejo priporočali, kar je pa konečno vseeno, ker dosegli itak ne bodejo nič.

—V sredo so bili obsojeni trije morilci, oziroma napadalci, ki so ustrelili meseca novembra lanskega leta policista Boukerja, potem ko so oropali neko mesnico. Vsi so dobili dosmrtno ječo. Njih imena so: Ed. McNamara, Ed. Gallagher, James Kelly. Četrtega morilca pa primejo še ta teden, kakor se je izjavila policija.

—Prijeli so morilca, ki je 2. februarija umoril kapitana Byrnsa. Kapitan detektivov, Walker ga je pripeljal iz Chicage. Nekoliko ur pozneje so pa pripeljali udovo ustreljenega kapitana na policijsko postajo in so ji pokazali slike sedmih mož, če se more spomniti, kdo je bil morilec njenega moža. Mrs. Byrns je takoj pokazala na sliko precej vzraščenega človeka, in ni se motila. Slika je kazala ravno onega moža, ki ga je detektiv Walker pripeljal iz Chicage. Kakor se vidi, je bila policija zadnje čase jako delavna; prijela je domalega vse lopove. Le morilce Rothenberga še iščejo.

Starišem Ukmar je umrla poldrugoletna hčerka in starišem Wolf 7 mes. stara hčerka.

—Jernej Kraševec nas prosi, da pozovemo vse Ložane, da se snidejo v nedeljo ob 2. uri popoldne pri Antonu Mihelčiču, na 1150 E. 61 st. Posvetovalo se bo o ustanovitvi novega društva. Rojaki, ne zamudite prilložnosti.

—V nedeljo, 23. febr. ob 9. uri zjutraj se vrši kot navadno seja Cirila in Metodove podružnice. Člane se prosi dobre udeležbe.

—Odbor društva Primoz Trubar, SNPJ nas prosi objaviti, da ima to društvo v nedeljo, 23. febr. hesečno sejo ob 9. uri zjutraj. Posvetovalo se bo tudi glede člana Antona Grdina, katerega je glavni odbor SNPJ krivično odstranil iz Jednote. Prosi se splošne udeležbe.

—Mr. Beno Leustig odpre s 1. marcem na 6424 St. Clair ave. novo trgovino z žensko in otročjo opravo. Trgovina bo popolnoma novo založena in se priproča cenjenim slovenskim gospodinjam in rojakom sploh. Berite oglas.

—Clevelandski slepci so imeli v sredo zvečer zborovanje. Pred državnim zborom v Columbusu čaka namreč rešitve neka postava, ki pravi, da dobi vsak slepec v državi Ohio en dolar na dan, da se lahko preživi. Clevelandski slepci so pa proti temu protestirali in se izjavili, da bi država imela preveč stroškov z njimi. Zadovoljni bi bili če bi imeli poseben zavod, kjer bi dobili kaj jesti.

—Pjuvati po cestnem tlaku bo odsedaj jako nevarno. Zdravstveni urad je dobil strogo povelje, da mora vsakega, ki ga dobi pri pljuvanju na ceste, takoj prijeti. Kaznovan bo vsakdo z globo $10.00.

—V sredo dopoldne je bilo pri Common Pleas sodniji uloženih 14 prošenj za razporoko. V istem času so izdali deset dovoljenj za poroko.

—Takoj ko pride policijski načelnik Kohler v Cleveland, bo tožen radi nekakega delikta proti nravnosti. Kohler se je v New Yorku izjavil, da se ne boji nikogar ter bo ponižal vse svoje nasprotnike.

—Clevelandske zapuščene cerkve se dado dobro porabiti. Mnogo nekdajnih cerkev je spremenjenih v garaže za avtomobile, ena cerkev je spremenjena v veliko hišo s stanovanji, nekatere so prezidali v trgovine, a neka bivša cerkev je sedaj pod patronažo Bakha, ker je v njej saloon. Najnovejša sprememba pa se je zvršila v sredo, ko so spremenili bivšo luteransko cerkev na 7918 Madison ave. v — incubator ali prostor, kjer se iz jajec umetnim potom valijo kokoši. Neki S. B. Smith je prišel na idejo, da Cleveland potrebuje mnogo kokošij, in včeraj je položil 33.000 jajec v inkubatorje. V nekdajni cerkvi je dovolj prostora, da se lahko izvali naenkrat 100.000 piščancev. Toda piščance ne bodejo zredili v kokoši, pač pa jih prodajo takoj, ko bodejo en dan stari. Neka velika trgovina se je zavezala, da jih kupi 10.000, da jih potem prodaja svojim odjemalcem. To vališče piščancev si lahko tudi vsakdo ogleda, ne da bi mu bilo treba plačati kaj vstopnine.

7. ubitih.

Eldorado, Ill., 19. febr. Sedem premogarjev je bilo ubitih v premogovniku, ko je nastala eksplozija.

Madero je blazen.

Meksikanski predsednik je baje zblaznel in sedaj ga imajo zaprtega v narodni palači.

BOJI SO PRENEHALI.

Mexico Ciudad, Mex., 20. febr. Včeraj so prenehali v tem mestu z bojem. Vladni general Huerta se je posvetoval z ameriškim poslanikom Wilsonom, in kakor je bilo videti je bil uspeh pogovorov uspešen.

Mexico Ciudad, Mex., 19. februarja. Predsednik meksikanske republike je jetnik v vladni palači. Vojaške čete generala Diaza so bile povsod zmagovite, in konečno so prisilile tudi predsednika Madera, da se je odpovedal predsedniški časti. Povedali so mu kar jasno, da ali ga izženejo iz dežele ali pa naj se odpove. Izvolil je poslednje. Sedaj ga stražijo vojaki v njegovi lastni palači. Zagovarjati se bo moral radi krviprelitja v glavnem mestu, česar je seveda on ravno toliko ali pa še manj kriv, kot uporni njegovi generali.

Mexico Ciudad, 19. februarija. Predsednik Madero je danes prišel v poslansko sobo svoje palače, in se zelo začudil, ko je opazil na vseh vogalih vojaške straže. Kmalu je pa stopil k njemu general Blanquet, ki mu je pojasnil, da naj se takoj odpove predsedniški časti. General Blanquet je bil zapovednik vladnih čet, pa je pridobil za sebe vojake, katerim je povedal, da je dovolj tega bratomornega boja, ko streljajo sin očeta, in brat brata. Vojaki so bili takoj za to, da se uvede mir. Ko je Madero prišel v sobo, je bil neki vojak tako fanatičen, da je takoj s puško nameril na njega. Madero se je pa vrgel na vojaka, in med bojem se je sprožila puška, toda strel ni nikogar ranil. Vojaka so zaprli.

Mexico Ciudad, 19. februarija. Zdravniki so se izjavili, da je Madero blazen. Že dalj časa so opazovali njegovo stanje, in dognali, da včasih kaj naredi, kar se ne strinja z normalnimi možgani. Vrhovno poveljstvo nad republiko je prevzel general Huerta, ki je bil proglašen generalnim guvernerjem meksikanske republike.

Takoj ko se je zvedelo, da je Madero podpisal izjavo, da se odpove predsedniški časti, se je zbrala na cesti tisočglavna druhal, ki je kričala: "Živijo general Diaz! Doli z Maderom! Živijo republika!

Začasne vladne posle je prevzel general Huerta, prejšnji vrhovni zapovednik vladnih čet. On bo tudi najbrž izvoljen predsednikom. Ameriška vlada je zadovoljna z menjavo vlade.

Umorjeni duhoven.

Muelheim, Nemčija, 19. febr. Danes je neki Poljak tukaj ustrelil katoliškega duhovna, ko je bil pri njem na obisku. Morilec je bil prijet in se je izjavil, da se je zmotil, ker je hotel ustreliti nekega protestantovskega duhovna.

Na južni pol.

New York, 19. febr. Kapitan Shackelton, znani raziskovalec polarnih pokrajin, je imel včeraj tukaj govor v katerem se je izjavil, da bo kljub žalostni usodi kapitana Scotta se v najkrajšem času podal na južni tečaj.

Milijonarji v ječo.

Zvezini sodnik je poslal več milijonarjev in bogatinov v ječo, ker so kršili postave.

PRAVA KAZEN.

Cincinnati, Ohio, 19. febr. Predsednik John H. Patterson od National Cash Register Co. je bil danes obsojen na eno leto zapora in v plačilo $5000, ker je kršil Shermanovo antitrustno postavo. In poleg predsednika je bilo obsojenih še 27 delničarjev in uradnikov omenjenega trusta. Vsi so obsojeni na ječo od treh mesecev do enega leta in morajo poleg tega plačati vse stroške obravnave.

Sodnik Hollister, ki je velik prijatelj Tafta, je obsojene milijonarje, predno so jih odpeljali v ječo, prav po zasluženju okrtačil. Izjavil se je, da pomenijo taki trgovci, ki hočejo nepostavnim potom narediti denar, so največji nasprotniki ustave Zjedinjenih držav, delajo razdor v mirnem trgovskem življenju. Kdor je pošten, in ima veliko denarja, vedno še lahko postavnim potom naredi milijone. Hudo kazen pa zasluži oni, ki ima milijone na razpolago, pa še vedno slepari in hoče na tak način pridobiti še več milijonov v škodo svojega bližnjega. Vlada Zjedinjenih držav je močna dovolj, da kaznuje vsakogar, ki krši postave. Meni je vseeno, — je končal sodnik— če kaznujem dinamitarda, ki z dinamitom razstreljuje hiše, ali pa če kaznujem milijonarja, ki hoče goljufati v bliščeči obleki svojega bližnjega.

In obsojeni milijonarji so se pobrali v ječo, kjer bo jok in stok.

Novi izdatki.

Washington, 19. febr. Nova oklopnica zvezine mornarice, ki bo nosila ime "Pennsylvania" bo veljala zvezino vlado $14.173.000.

Francoska armada.

Pariz, 19. febr. Francoska vlada zahteva $30.000.000 novih izdatkov za vojsko za prihodnje leto. Objednem priporoča vlada, da vprihodnje služijo vojali dve leti in pol mesto dve leti kot dosedaj.

Senatorji so trmoglavi.

Washington, 19. febr. Senatorji so sprejeli z dvetretinsko večino zakonski predlog glede ostrih postav za naseljence, kateri predlog je predsednik Taft vetiral. Toda poslanska zbornica je pa predlog zavrgla, torej vendar ne postane postava.

Napadena deklica.

Newark, Ohio. 19. febr. Neki zamorec je danes tukaj napadel 14 letno Pearl Ford in jo posilil. Vrgel jo je med grmovje, ko je je zlorabil, skoro eno miljo od mesto.

Vsled neozdravljive živčne bolezni se je ustrelil v Nabrežini v restavraciji 28 letni natakar Franc Cankar. Ustrelil se je s samokresom in sicer dvakrat v glavo in enkrat v prsa. Odpeljali so ga v brezupnem stanju v tržaško bolnišnico. V pismu, ki ga je pisal Cankar pred samomorom svoji materi, navaja kot vzrok samomora nervoznost.

Štrajk v Akronu

V Akronu je šlo na štrajk 15.000 delavcev v tovarnah gumijevih izdelkov. Tisoči še delajo.

PARADE IN GOVORI.

Akron, Ohio. 19. febr. Osem tisoč štrajkarjev se je danes popoldne zbralo v Grace parku in poslušalo govore svojih voditeljev, ki so jim prigovarjali, naj vztrajajo pri svojih zahtevah.

Sprva se je zdelo, kot da bi se štrajk hotel ponesrečiti, ker same delavske stranke niso bile med seboj edine. American Federation of Labor je tožila Industrial Workers of the World unijo, da zapeljuje štrajkarje k neumnim činom. Včeraj pa so se voditelji A. F. of L. odločili, da se pobotajo z I. W. W. vsaka unija je namreč hotela imeti kontrolo nad štrajkom.

Štrajkarji v Akronu se potegujejo za dobro delavsko organizacijo, drugič za krajšanje delavskega časa, in tretjič za poboljšanje plače. Ker sta se prvič v zgodovini obe delavski uniji združili, tedaj je upanje veliko, da se štrajk konča v korist delavcev.

Lastniki velikih gumijevih tovaren v Akronu so se sprva veselili radi notranjih bojev med unijami. Upali so, da bo A. F. of L. unija poklicala svoje organizirane delavce nazaj na delo, nakar bi bil štrajk kmalu gotov.

Včeraj je odšlo zopet 1000 novih delavcev na štrajk Med njimi 200 deklic. Nad 15.000 mož je sedaj na štrajku. Med onimi delavci pa, ki so ostali pri delu, vlada veliko nezadovoljstvo. Delavci se pritožujejo, da morajo preveč delati, da jih podijo od enega dela do drugega radi pomanjkanja delavskih močij. Šerif Ferguson s svojimi pomočniki ima popolno kontrolo nad položajem, in dosedaj se ni pripetil še noben kraval. Največja demonstracija se je vršila v sredo proti večeru, ko so delavci zapuščali tovarno. Nad 5000 štrajkarjev je prikorakalo pred Goodrichevo tovarno in so prigovarjali svojim tovarišem, naj stopijo v njih vrste. Mnogo delavcev se je pridružilo štrajkarjem. Vršilo se je vse v miru in redu

Kompanije, proti katerim se vrši štrajk, imajo 135.000.000 dolarjev kapitala. To so največje kompanije v Zjedinjenih državah, ki izdelujejo kavčukaste izdelke. Dekleta v teh tovaren so bila plačana od $2.50 do $4.00 na teden za deseturno delo na dan. Enako slabo so plačani tudi moški. Štrajkarji vsi upajo, da bodejo štrajk dobili.

Najden vtopljenec. V nedeljo, 9. febr. popoldne je opazil ob Ljubljanici, in sicer pri izteku Borovnišce v Ljubljanico lovec K. Lichtenberg ne daleč od nasprotnega obrežja neko sumljivo stvar, ki jo je voda nesla. Poslal je ponjo psa, ki je šel takoj v vodo, toda ko je prišel do omenjene stvari, je začel pes lajati in je ni hotel prijeti. Medtem je lovec spoznal, da mora biti kak vtopljenec in je tekel do Podpeči, kjer je dobil čolnarja Tineta Boha. Boh je potegnil truplo na suho, in to z veliko težavo. Kdo je vtopljenec, se ne ve, ker je truplo že tako segnito, da je nemogoče spoznati. Truplo je moralo biti že dolgo časa v vodi. Mogoče je, da je vtopljenec neki vajenec trgovca Rutnerja, katerega vajenca pogrešajo že 7 tednov.

Vojaki zmrzujejo

Na Balkanu je hud mraz ustavil nadaljevanje vojske. Pri Drinopolju še vedno streljajo.

RUMUNCI GROZIJO.

London, 19. febr. Ob Čatalja črti in na polutoku Galipolis vladajo sedaj veliki sneženi zameti in hud mraz, radičesar se nikakor ne more vršiti bitka. Streljanje pri Drinopolju se pa nadaljuje. Včeraj so Srbi pripeljali 30 topov največjega kalibra, katere so takoj nastavili pred trdnjavo ter začeli s streljanjem. Brzojavka iz Carigrada poroča, da bodejo tujezemski konzuli v nekaj dneh odpotovali iz Drinopolja, ker nikakor niso več varni pred bombami Balkancev.

Sofija, Bulgarska, 19. februarija. Kriza med Bulgarijo in Rumunijo je dospela do vrhunca. Baje napovedo Rumunci v najkrajšem času vojsko. Rumunski poslanik v glavnem mestu je zagrozil, da najbrž odpotuje v nekaj dneh. Rumunska se pripravlja na splošno mobilizacijo. Bulgari so včeraj poslali nove mirovne pogoje, toda rumunska vlada je vse zavrgla. Položaj je silno kritičen, in Rumunci, podpihovani od Avstrije, bi že zdavnej napovedali vojsko, da ne stoji za njih hrbtom Rusija, ki bo takoj udarila, če se Rumunci premaknejo.

Rumunci imajo dobro organizirano vojsko, ki šteje 400.000 mož.

Dunaj, 19. febr. Da se Avstrija v resnici pripravlja za mešetarsko vlogo na Balkanu, priča sledeča brzojavka: Včeraj se je tukaj pod predsedstvom cesarja vršil skupni ministerski svet, pri katerem se je obravnavalo o balkanskem položaju. Konečno so dognali, da Avstrija nikakor ne more poslati domov rezervistov, katere že toliko časa drži pod orožjem. In kako bedasta je avstrijska vlada, ker je že skoro tri mesece mobilizirana, se uvidi iz številk, ki jih je izdalo vojno ministerstvo. Avstrijo velja mobilizacija že sedaj 300 milijonov kron, in sedajni položaj zahteva vsak dan dva milijona kron posebnih izdatkov. Balkanska kriza zna Avstrijo pripraviti na rob prepada, ker je že sedaj tako zadolžena, da se ne more gibati. Ministri smatrajo položaj kot skrajno kritičen, in govorilo se je tudi, da zna priti do obupnega konca, ki bo pomenil krvavo klanje v Avstriji. Bremena, ki jih mora nosti avstrijsko prebivalstvo radi nemške avstrijske vlade, so neznosne, in še bolj je pa potrl avstrijsko vlado odgovor ruskega carja, ki je rekel, da sovražno stališče Avstrije napram Slovanom, je prisililo Rusijo, da varuje interese vseh Slovanov. Avstrija bo še bridko občutila posledice grehov svojih nemških ministrov.

DENARJE V STARO DOMOVINO pošiljamo:

50 kron	za	10.30
100 kron	za	20.45
200 kron	za	40.90
300 kron	za	61.35
400 kron	za	81.80
500 kron	za	102.25
1000 kron	za	204.00
2000 kron	za	407.00

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštni hranilni urad v 11 do 12 dneh.

Denarje nam poslati je najprilično do $50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
ALI PODRUŽNICI
6104 St. Clair ave., N. E.
CLEVELAND, O.

Napad z bombami.

Podivjane Londonske sufragete so z bombami napadle hišo angleškega ministra in jo razdejale.

VRHUNEC PREDRZNOSTI.

London, 19. febr. Danes je bila razstreljena krasna hiša angleškega ministra Lloyd George. Nekdo je položil v hišo bombo, ki se je razletela in uničila lepo poslopje. Minister sam je ušel smrti, ker je nekaj ur pred razstrelbo odpotoval v Francijo. Policija je takoj sumila, da to je delo podivjanih sufraget, posebno, ker je našla v bližini nekaj ženskih igel. Pozneje se je pa izjavila napol blazna načelnica sufraget, Emmelina Parkhurst, da je razstrelba v resnici delo sufraget, ter da sama prevzame odgovornost za to. Če jo zapro tedaj bo v ječi štrajkala s tem, da ne bo hotela jesti, nakar jo bodejo morali spustiti ali pa bo umrla.

Sufragete so se tudi izjavile, da ne bi nič škodovalo, če bi bil minister ubit pri razstrelbi Policija dosedaj še ni nikogar zaprla. Sumi se, da so ženske, ki so vrgle bombo v hišo, pobegnile preko morja v Francijo. Vlada se posvetuje sedaj, kako naj nastopi proti sufragetam, ki so povzročile v svoji podivjanosti že toliko škode. Ukazala je stražiti vse ženske klube in v kratkem izda nove postave glede divjanja sufraget.

Ely, Minn. Gospodu Ivanu Boljkatu so 9. februarija krstili sinčka Janezka. G. Paul Bukovec, naš mestni alderman se nahaja s svojo bolno soprogo v Rochester, Minn., kjer bo preiskana po tamošnjih zdravnikih. Novo slovensko društvo se je ustanovilo tukaj, kakor čujemo, se namerava priklopiti k J.S.K.J.. Pozdrav

J. J. Peshell.

West Newton, Pa. Naznaniti moram žalostno novico. Josip Železnikar je šel 16. februarija zvečer ob 7. uri proti rebri preko ledu, toda led je bil preslab in se je udrl pod rojakom. Takoj se je skril pod vodo, in do danes ga še niso našli. V Clevelandu zapušča dva bratranca Josipa in Franka Brulca. S pozdravom

John Contenti.

Posebna seja.

Washington, 19. febr. V poslanskih krogih se govori, da bo novi predsednik Wilson sklical posebno zborovanje kongresa okoli 1. aprila.

Potrt mož.

Če nimate zaupanja v samega sebe, če nimate energije in moči, ste premagani predno se boj začne. Mnogo bojev moramo prestati v življenju in na nje moramo biti pripravljeni. Neprestan boj se vrši v našem telesu, boj med zdravjem in boleznijo. Če obupamo, tedaj ni upanja za nas, toda če gremo naprej brez strahu, imamo vedno še upanje, da dobimo zmago. Največjo pozornost moramo posvetiti naši prebavi, ki se mora urejevati. Najbolje zdravilo za to je Trinerjevo ameriško grenko vino, ki prežene iz našega telesa vse nečistote ter poživi prebavljalne organe. Posebno dragoceno je pri želodčnih boleznih. Po lekarnah. Jos. Triner, 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill. Poskusite Trinerjev liniment za revmatizem. (Adv.)

Varujte se mokrih stanovanj.

Suhe stene in suh pod so temeljni pogoji dobrega stanovanja, če hočemo ostati zdravi. To pa ne velja samo za stara stanovanja, za bivališča v močvirnatih krajih, pač pa tudi za nove zgradbe. Kdor stanuje v mokrem stanovanju, bo imel vedno kako nepriliko. Sedaj ga boli to, sedaj ono, pa sam ne ve, odkod prihaja. Mokre stene v stanovanju prav lahko primerjate z mokro obleko. Vodene kapljice, ki se nahajajo v vlažnih stanovanjih, namreč zadelajo luknjice v stenah, in tako preprečijo naravno zračenje stanovanja, si moremo predstavljati, če pomislimo, da posebno v revnih stanovanjih se okna celo zimo ne odpro. V vseh stanovanjih pa, kjer ni nobenega vetrovja, pa se nabere vlažni gorki zrak, ki ne more zapustiti sobe. Tako zaleze v stenske luknjice. Vodna para, ki je nastala vsled človeškega dihanja, vsled sapara v kuhinji, pri pranju in drugače, je jako škodljiva človeškemu zdravju. Gorak in moker zrak omehkuži pljuča, sapnik in sploh ves človeški organizem. Ako stopi človek s svojim omehkuženim telesom na prosto, kjer je zrak bolj mrzel in bolj suh, se takoj prehladi, in se tudi takoj prehladi, če stopi iz gorke kopelji na prosto.

Vlažne stene zelo občutljivo vpljivajo na gorkotne razmere stanovanj. Stene porabijo namreč mnogo gorkote, ki jim služi pri izhlapevanju vode v stenskih luknjicah. Sobni zrak se pa pri tem ohladi, začenja se vsled tega hitreje premikati, in to posebno v mrzlem času je vzrok prehlajenj.

Razne preiskave so določno dognale, da je potrebno za razvoj in razmnožitev najmanjših organizmov gotovo stopinjo mokrote. In res, v vlažnih stanovanjih se zaredi zelo hitro obilica plesnjivih in gnilobnih gobic, ki jako slabo upljivajo na živež, pohištvo, tramove, stene in ki škodujejo tudi zdravju prebivalcev! S prahom preidejo te vlažne gobe v človeški organizem, in ni čuda, če prinesejo s seboj tudi gotovo smrt — jetiko.

Ako torej nečemo škodovati svojemu zdravju, ako si nečemo prikrajševati življenja, je neobhodno potrebno, da naredite vse, da so vaša stanovanja suha, in če niso, naredite jih sami suhe. Treba je dobro zračiti in pametno objednem. Kuriti je treba, in sicer najbolje v železnih pečeh, nikdar pa ne v lončenih. V stari domovini so jako navajeni na lončene peči, pa bodete dobili tam mnogo več vlažnosti v stanovanjih, kot v ameriških hišah, kjer povsod grejejo z železnimi pečmi. Prvi pogoj suhih stanovanj je namreč žareča toplota. Ako postaviš železno peč poleg vlažne stene, bo voda kar vidoma izpuhtevala, vodno soparo pa odganja prepih. Tako se sušenje hitreje vrši, kakor pa z lončenimi pečmi, pri katerih bi se doseglo sušenje sob le s tem, če bi bile peči ogromne, ali pa da se porabi ogromna množina kuriva.

Drugače pa pri stanovanjih, ki so pod pritličjem, ali takozvana podzemeljska stanovanja. Tu povzroča mokroto talna voda, katere se ne more nikdar odpraviti, ker prihaja vedno nova voda iz bližnje zemlje v stene. Taka stanovanja bi morala vsaka zdravstvena oblast prepovedati.

Kdaj pa je stanovanje dovolj suho, da se lahko selimo vanj? Omenili smo že, da voda curlja po stenah navzdol. Ako je v gorenjem nadstropju suho, nikakor ni tako v dolenjih prostorih, posebno ker gorenji prostori so bolj izpostavljeni solncu in vetrom, ki sta glavna faktorja za sušenje stanovanj. Treba je torej paziti, če je prostor, ki je obrnjen proti senčni strani in se nahaja v pritličju, že dovolj suh. Če je tukaj suho, tedaj je vsa hiša suha in zdrava za ljudi.

Večkrat se dogodi, da se prikažejo v navidez že suhih stanovanjih, ko so se ljudje že selili, najraje pri kurjenju, zopet temne, vlažne lise na stenah. Te lise so posledice vlažnega zraka. Gorkota v peči ogreje namreč najprvo najbližjo okolico, voda izhlapi, in zrak v sobi je kmalu nasičen s parami. Ker je stena bolj oddaljena od peči in vsled tega mrzlejša od zraka, ki je nasičen s soparami, se na istem mestu sopara ustavi, in če je ostalo prej kaj vode v stenskih luknjicah, ni treba mnogo, da se luknjice zopet zadelajo. V takih slučajih je najboljša pomoč zračenje s tem, da odprete vrata in okna, ob istem času pa morate dobro kuriti. Suh zrak je najboljši sušilec stanovanj.

Moje sanjarenje.

Radivoj:

V času januarija meseca, ko so večeri tako dolgi, se vsedem včasih v kot svoje sobe ter premišljujem, premišljujem...

Kaj mislim, tega skoraj sam nikoli ne vem, ne mislim pa nikoli dosti. Samo to vem, da vedno mislim in mislim...

Danes mi je zopet prišla — skoraj bi mogel reči, — neumna misel v glavo, katera mi še sedaj roji v njej in jo hočem v kratkih besedah opisati. Sicer je to bolj načrt, kot misel, pa vendar je misel.

Gledal sem namreč popoludne skozi okno delavnice in pazil mnogo delavcev, njih žena in otrok, kako se trudijo in nosijo domov razne stvari, katere so vsaki družini neobhodno potrebne.

Tam sem videl že postarnega rudarja, kako težko nese koš premoga — boljše rečeno, praha od premoga — da si bo mogel malo zakuriti, ter da ne bode prezebal s svojo družino. Dobi vsaki delavec dvanajst košev takega premoga — praha — in mora paziti, kako ga bo uporabljal, da mu ga ne zmanjka.

Tam zopet vidim ženo enega rudarja, kako težko nese koš drv, katera je na smetiščih nabrala, da jih proda kakemu obrtniku, ter si s tem vsaj nekoliko izboljša svoje revno stanje. Obrtniku to seveda tudi prav pride, ker dobi po ceni drva (en koš trideset vinarjev), ona pa je tudi vesela, da vsaj to svoto dobi. Možev zaslužek ne zadostuje vsem potrebam družini, obstoječi iz več oseb, si mora pa ona na ta način pomagati. Otroci so vedno lačni, ako pa kruha ni v hiši, je pa jok in stok.

Ako tedaj ona vsaki dan vsaj dva taka koša drv proda, pridejo vsaj malo laglje ven, vsaj malo laglje izhajajo.

Tam zopet nese deček iz družbine prodajalne razne stvari, kot: moko, sladkor, kavo, zabelo itd., katere delavec na upanje dobi, ker družba je toliko "naklonjena" delavcu, ter mu za mesec naprej zaupa, ker v gotovini mu ni mogoče plačati. Ali ima pri tem dobiček družba, ali delavec, mi ni mogoče povedati, tega ne vem. Svojo misel o tem pa le imam.

Vse to, kar sem videl, je bilo uzrok mojih misli. Koliko mora delavec trpeti, ubijati se, da preživi svojo družino, pa ko bi si mogel vsaj za stare dni pri tem kaj prihraniti. Pa tega mu ni mogoče. Ako so en mesec malo bolje plačani, so pa potem par mesecev slabše, tako, da ako si tisti mesec kaj prihrani, mora pa naslednja dva ali tri mesece zapraviti. In prišla mi je v glavo misel, oziroma — načrt:

"Šel bom po svetu, postanem bogat in se vrnem s polnimi žepi denarja v domači kraj ter si tam ustanovim razna podjetja, bom postavil tovarne, rudokope in samo s takimi stvarmi se bom pečal, od katerih bodo tudi delavci imeli kako korist, in mi bode mogoče izboljšati njihovo revno stanje. V svojih mislih sem že bil milijonar, stokratni milijonar, imel sem že več tovaren, rudokopov, v katerih je tisoče in tisoče delavcev služilo si vsakdanji kruh. Bil sem že spoštovan od delavcev, blagoslavljen od njih žen, in otroci so že kazali za menoj, govoreč:

"To so gospod, katerih je sedaj ta rudnik. Kupili so ga za toliko in toliko.

"Pa dobri so ta gospod!"

"Naš ata so rekli, da preje niso nikoli tako dobro zaslužili, kakor sedaj."

"Naš so tudi rekli?"

"Naš tudi!"

"Naš Nace je lansko leto rekel, da bode šel v Ameriko, sedaj pa pravi da ne pojde nikoli od tod, ako se bode vedno tako dobro zaslužilo kakor sedaj."

Take in enake reči so se o meni govorile in milo mi je storilo...

Hodil sem tudi iz enega kraja v drugi kjer sem sploh imel kako svoje podjetje, ne da bi to preji komur naznanil in hodil po pisarnah ter nadzorovat delovodje, uradnike, paznike, da vendar ne bi kje kaka krivica godila. Ako sem kedaj kaj nepravičnega našel, sem oštival; ako je bilo potreba, tudi takoj izključil, bodisi delovodjo, uradnika ali paznika, plačajoč mu predpisano svoto za toliko in toliko časa naprej.

In bil sem zadovoljen sam s seboj, ko sem videl, da so tudi drugi z mano zadovoljni.

Imel sem tudi ženo, otroke, družino, a nikoli ni bilo prepira med nami, niti med družino, ker je bil blagoslov v hiši.

Ali sem mogel biti bolj zadovoljen kot sem bil?

In še sedaj, ko sem se predramil, iz svojih misli in vidim, da je to vse bila samo fantazija, si ne morem misliti drugače, kot: "lepo bi bilo, ko bi se vse to v resnici zgodilo!"

Ali se pa tudi bode kedaj?

Skoraj gotovo nikoli.

Imam sicer pogum za v svet, dela se tudi ne bojim, a vendar, da bi kedaj tako daleč prišel ter toliko obogatel, da bi mogel vresničiti vse to, kar sedaj samo sanjam, tega upanja nimam, ker sem sam — delavec.

Brez kapitala je današnji dan težko kaj začeti, kapital doseči je pa v sedajnih razmerah tudi težko.

Saj v tujini tudi delavce mučijo kolikor morejo, ko bi pa imel kaj bolje zaslužiti, pa pride bolezen, ali pa kaka druga nezgoda. Pri tem pa tudi, ako bi imel že kaj prihranjenega, bi moral zapraviti, ker iz nič se ne da živeti.

Ne, jaz tega nikoli dosegel ne bom, tega namreč, kar mi večkrat v mojih fantazijah na misel pride.

So pa tudi ljudje, kateri bi to lahko storili, oni pa ali nočejo, ali se pa ne upajo.

RAZNO.

Preveč patriotični. V Rusiji so uvedli nove poštne znamke, na katerih je carjeva slika. Kakor poročajo nekateri ruski listi, niso hoteli poštni uradniki Šuravlev, Obolenski in Kalugin pritisnjiti pečata na pisma, na katerih so bile nove znamke. Njihov patrijotični čut se je upiral temu, da bi s pečatom umazali glavo svojega carja. Vsi trije uradniki so podali svojim predstojnikom prošnjo, v kateri prosijo, naj se vzamejo znamke iz prometa.

V plavalnih hlačah v kinematografu. Iz Budimpešte poročajo: Predvčerajšnjem zvečer ob 10. je prišel v neka tukajšnje kinematografično gledališče neki stotnik v plašču in s čepico. Ko je po prvi sliki zopet zasvetila električna luč, je stotnik odložil svoj plašč. In tedaj so videli, da je stotnik oblečen samo v plavalne hlače. Obnašal se je tudi sicer čudno ter začel plesati. Reševalno društvo je prepeljalo častnika v garnizijsko bolnico, kjer so dognali, da je stotnik Conte Nemenyi, ki je zblaznel.

Duhovnik — špion. Iz Inomosta poročajo: V Rivi so aretirali nekega italijanskega duhovnika iz Gordone, ki si je sumljivo ogledoval vojaške ceste, ki vodijo k trdnjavam. Pri njem so dobili več sumljivih pismov. Njegove tovariše zasledujejo.

Stotine

priznanj imamo od slovenskih društev po širni Ameriki, ker smo za nje izgotovili fine društvene tiskovine vsakih vrst po najnižjih cenah. Kadar naroči eno društvo pri nas tiskovino, nas počasti gotovo še drugič z naročilom, ker smo naredili dobro in poceni blago.

Tisoče

zahval imamo od slovenskih in drugih trgovcev za dobro izdelane trgovske tiskovine, kakor pisemski papir, kuverte, računi, trgovski listi, letni računi. Marsikdo ki je naročil prej take stvari pri tujcu, je konečno prišel k nam, ker se je prepričal, da dobi pri nas dobro in cenejše delo kot drugje.

Milijone

tiskovin je že naredila naša tiskarna v občno zadovoljnost slovenskih društev, v občno zadovoljnost tisočih trgovcev in posameznikov. Mi ne pretiramo cene, pač pa delamo, kakor je prav. Zato so znami vsi zadovoljni.

Samo $2.00

stane na leto prvi slovenski dvotednik v Ameriki, ki vam prinaša vsak torek in vsak petek vse svetovne novice, vesti iz stare domovine, lepe in poučne članke ter zanimive povesti.

Pošiljamo

denar po celi Ameriki in sicer z money ordri od American Express Company. Ti money ordri so ravno tako dobri kot poštni.

CLEVELANDSKA AMERIKA,

prvi slovenski dvotednik v Ameriki, ki ima lastno fino urejeno tiskarno. Svoji k svojim

6119 ST. CLAIR AVENUE,
CLEVELAND, O.

OB REKI RIO DE LA PLATA

POTOPISNI ROMAN.

SPISAL KAROL MAY

Za "Clevelandsko Ameriko" priredil
L. J. P.

V MONTEVIDEO.

"Oni mož, katerega sem vam prej priporočil kot najboljšega sendadorja."

"Ali je on tudi lastnik tega dokumenta?"

"Da. Dobil ga je on od nekega umirajočega meniha."

"In zakaj je menih ravno njemu dal ta dokument?"

"Ker ga je spremljal na potovanju. Bila sta sama. Peljal je pobožnega moža od onstran And in je bil namenjen z njim v Tukuman, da ga spremi v samostan dominikancev. Spotoma je pa pater, ki je bil že star, nenadoma zbolel in umrl. Pred smrtjo je pa pisavo izročil sendadorju. Prej sem jo videl, zraven ste pa dve risariji."

"Ali niste mogli brati?"

"Ne. Toda sendador je cel učenjak. Leta in leta je študiral. Vzel me je na oba prostora, iskala sva, vendar se je moral zmotiti, ker našla nisva ničesar."

"Ali vam ni ničesar povedal o vsebini pisave?"

"Vse, kar je vedel."

"Ali smem zvedeti, kar vam je znano?"

"Oni pater je bil učen mož. Izprosil si je dovoljenje, da gre v Peru, da razveže učene vrvi — —"

"Razveže? Mislite raztolmači?"

"Da. Svoje dnij je bil tukaj narod, ki je namestu pisave imel vrvice, katere je spletal na poseben način. Vedel sem že, kako se pravi tem vrvicam, pa sem zopet pozabil."

"Kipus?"

"Da, tako se glasi."

"Vsak kipus ima torej celo vrsto vrvic, namreč glavno vrvico, na katero so vpletene tanjše vrvice različnih barv in v različnem vzporedu. Vsaka barva in vsak razpored vrvic ima svoj lastni pomen."

"Tako je. Ravno tako mi je sendador pripovedoval. Takih kipusov leži mnogo zakopanih po tej zemlji. Pater jih je iskal in tudi precej našel. Leta in leta se je trudil, da bi razložil njih pomen, kar se mu je konečno tudi posrečilo. Neka stara Indijanka, katero je ozdravil neke bolezni, mu je podarila dva kipusa, katera je dobila od svojih dedov in pradedov. Brati jih sicer ni znala, toda slišala je, da so velikega pomena. Pater je tudi ta dva kipusa razjasnil. O drugih kipusih je spisal neko knjigo, ki se pa ni tiskala. Toda zadnje čase je šel s tem pisanjem v Tukuman, kjer bi dal knjigo natiskati, spotoma ga je pa dohitela smrt. Prestavo je izročil sendadorju."

"Kaj pa kipusi?"

"Teh sendador ni dobil. Pustil jih je v Peru pri svoji zbirki, ker se je hotel tja vrniti."

"Hm! Mogoče je pa šel radi zakladov preko And? In namenjen je bil v Tukuman k dominikancem?"

"Da."

"Torej se mi zdi vaš sendador jako sumljiv."

"Zakaj?"

"Povejte mi najprvo, kar vam je znanega o vsebini pisave."

"No, bila sta dva slavna Inka, ki sta se odlikovala v vojskah. In za časa teh vojsk so bili skriti veliki zakladi, ki še do danes niso dvignjeni. Bilo je neko mesto ob jezeru. Prebivalci tega mesta so, predno se je začelo obleganje, pometali vse svoje srebro in zlato v jezero. Bili so premagani in iztrebljeni. Zakladi še sedaj leže na dnu jezera, in nihče ne ve o tem, kot ravno omenjeni kipus."

"Toda kako se je pa dotični kipus ohranil? Saj so bili vendar prebivalci mesta iztrebljeni?"

"Enemu se je posrečilo pobegniti. Ta je vzel kipus s seboj. Podali so se v višje gore, toda tudi tja jim je sovražnik sledil. Prebivalci gorovja so pa skrili svoje zaklade v star rudnik in zazidali dohod do njega tako, da ni mogel nihče slutiti, kaj se tam nahaja. Ker se niso hoteli udati, so bili tudi ti umorjeni. Eden pa je bil ranjen. Ponoči se je splazil proč in pobegnil. Pozneje se je vrnil v hišo poveljnika, kjer so bili kipusi skriti. Hiša je bila odprta, toda skrivališče še neodkrito. Mož je vzel oba kipusa s seboj. Mož najbrž ni znal čitati, ker sicer bi kipuse gotovo izrabil, tako pa so jih podedovali njegovi potomci naprej, dokler jih ni dobil v roke omenjeni pater."

"Senor, če to ni roman, tedaj sploh romana ni."

"Torej mi ne vrjamete?"

"Rad; toda o tem, kar so vam povedali, zelo dvomim."

"Sendador me gotovo ni nalagal."

"Mogoče ne. O sendadorju tudi sumim, da je nekaj poneveril."

"Mojega starega prijatelja sumite? Če bi ga tako poznali kot jaz, bi gotovo kaj takega ne govorili."

"In vendar vam moram še enkrat zatrditi, da ima ta sumnja precej važen vzrok. Ali je sendador patra že prej videl, predno ga je najel kot vodnika?"

"Ne. Moj prijatelj ni nikdar o njem govoril."

"Torej ga poprej še nikdar poznal ni?"

"Nikakor ne."

"Mogoče mu je sendador na potovanju skazal kako posebno uslugo?"

"Ne. Zakaj vprašujete? Kako je to v zvezi s kipusi?"

"Prav zelo. Ali sta oba kraja, kjer ležijo zakladi, blizu Tukumana?"

"Ne, zelo oddaljena sta od tega mesta."

No, torej zakaj se je pater podal v Tukuman in ne proti onima krajema? Saj sami veste, da prehod preko And ni samo težaven, pač pa tudi nevaren, da za starega gospoda celo smrtno nevaren."

"Res je."

"Rekli ste, da je bil pater jako star, torej je bilo potovanje zanj v resnici življensko nevarno. Takim nevarnostim se pa izpostavi samo oni, ki ima važne vzroke. Gotovo je hotel zaklade dvigniti. Toda pater nikakor ne mara posvetnih zakladov. Če je pa šel vseeno po zaklad, tedaj slednjega ni hotel za koga druzega, pač pa za samega sebe dvigniti. Ali priznate to?"

"Da, ker me silijo vzroki k temu."

"In komu je neki zaklade določil? Mogoče naj bi bil sendador dedič?"

"Menih tega gotov ni nameraval."

"Gotovo ne. Sendador o vsej stvari sploh ne bi smel ničesar zvedeti. Šele ko se je patru bližala smrt, je skrivnost razodel spremljevalcu. Toda svoje skrivnosti ni izdal iz lastne volje pač pa prisiljeno, kje pa naj iščemo one ljudi, katerim je hotel v resnici izdati skrivnosti?"

"Gotovo pri dominikancih v Tukumanu?"

"Tudi meni se zdi tako. Redovni bratje so bili gotovo bolj zmožni prebrati kipus kot pa sendador."

"Toda pater niti kipusa pri sebi ni imel."

"Tega pa ne vrjamem."

"Moj prijatelj je tako rekel, nimam vzroka, da bi mu ne vrjel."

"Toliko več vzroka pa imam jaz. Odkod je bil ta pater?"

"Ne vem, ker mi sendador ni povedal."

"Kje so se nahajale njegove zbirke, o katerih ste govorili. Kje leži knjiga, ki ni bila tiskana, torej rokopis tega zanimivega dela?"

"Nihče ne ve."

"Ali naj bi pater umrl, ne da bi povedal, kar je najbolj važno? Ali naj bi nosil prestavo kipusa pri sebi, kipusov pa ne, ki imata vendar isto vrednost kot predstava?"

"Hm! S temi vprašanje me spravljate v resnično zadrego."

"Prepričan sem, da bi bil vaš prijatelj še veliko bolj v zadregi, če bi mu stavil ista vprašanja. Če so moje misli pravilne, tedaj si ni samo po krivičnem potu pridobil prestave, pač pa je celo na goljufiv način dobil kipuse."

"Saj jih pater niti pri sebi ni imel, kakor sem vam povedal."

"Jaz pa trdim, da jih je imel. Sendadorju je vse zaupal. Ali razume sendador jezik Kičuancev?"

"Da."

"Toda kipusov ne zna brati?"

"Ne."

"No, torej sta mu oba kipusa ne samo preveč, pač pa celo nevarna. Skrivnost je poznal, ker je bral prestavo. In če bi on slučajno kipuse zgubil ter bi prišli v roke moža, ki bi jih znal razvozljevati, tedaj bi bila skrivnost izdana. Raditega je pa moral on skrbeti, da se je kipusov znebil, jih uničil. Kaj je torej nameraval storiti, ko so bila vsa njegova poizvedovanja zaman?"

"Kipuse je pridržal."

"Toda s tem ne moremo ničesar doseči."

"Pač, ker kipuse hoče izročiti kakemu možu, ki se bolje razume na nje kot on sam. Jaz sem dobil naročilo, naj poiščem takega moža, in tudi mislim, da sem ga dobil."

"Pa vendar ne mislite mene?"

"Da, v resnici, ravno vas."

"Torej se silno motite. Za vaše namene sem jaz popolnoma nerabljiv in nesposoben. Tudi je stvar nevarna. Zakaj sendador ne išče sam pripravnega moža? Zakaj se skriva po pragozdih in poverja vam nalogo, ko bi lahko sam vse storil? Seveda, on bi moral direktno odgovarjati, čemu se pa hoče on izogniti, ker je to nevarno."

"Toda če vas peljem k njemu, mora vendar odgovarjati na vaša vprašanja."

"Gotovo. Toda vzemimo, da so v jezeru v resnici zakladi. Ali mislite, da je treba iti samo v vodo in jih dobiti? Povdarjam, da je treba za rešitev te naloge znanja, o katerem se vam še sanja ne. Tudi ne hrepenim po zakladih. Nerad se udeležim podjetja, ki je združeno s tolikimi nevarnostmi, in pri katerem ne vem, kakšen bo konec."

Jaz sem že zdavnej nehal jesti. Monteso je pa šele sedaj gotov. Nevoljno vrže rutico na mizo in vpraša:

"Torej se nam odpoveste?"

"Ne. Jaz jaham z vami, toda se za nobeno reč ne obvežem."

Njegovo temno obličje se takoj zopet zjasni.

"Lepo, lepo!" kliče. "To je beseda, ki kaj velja. Torej smo edini?"

"Nikakor ne. Ne bodimo preveč vročekrvni. Odkrito vam povem, da zadeva precej draži moje živce. In ker hočem poznati deželo in prebivalce, tedaj naredim ravno tako, kakor oni, ki se uči plavati. Skoči v vodo, kjer je najbolj globoka. Torej če me hočete vzeti s seboj, grem z vami. Toda stavim pa svoje pogoje."

"Na dan z njimi!"

Monteso se je prisrčno smejal, tako je zadovoljen.

"Pravzaprav imam samo en pogoj," rečem. "Kdo se udeleži ekspedicije?"

"Samo sendador in mi, ki tukaj sedimo. Nas šest je živelo dolgo leta skupaj, torej se dobro poznamo; vsi smo enaki in vemo, da se eden na druzega lahko zanesemo. Moji možje so zmožni in tihi ljudje."

"Da, baš na tiho se zanašam, ko sprejemam spremstvo na vašem potovanju. Omenil sem vam že večkrat o sumnji, ki jo imam napram sendadorju. Pričakujem torej od vas, da ničesar o tem ne govorite, ker potem se vam pridružim, drugače pa ne."

"Dobro. Tu je moja roka, senor! In vi drugi tudi sezite v roko."

Vsi mi radovoljno sežejo v roko, nakar je bila moja bodočnost za nekaj časa odločena; pridružil sem se jerbaterom.

"Torej smo konečno edini," reče Monteso precej zadovoljen. "Vse drugo se bo našlo samoobsebi. Nastane le vprašanje, kedaj odpotujemo. Ali morete že jutri naprej?"

"Meni vseeno. Saj veste, da nimam nobenega vzroka, da bi dalj časa tukaj kot potrebno."

"Torej odidemo jutri dopoldne. Poprej se pa morate preskrbeti s potrebno opravo."

"Kakšne predmete pa naj vzamem?"

"Pončo, klobuk že imate. Poleg tega pa morate dobiti oglavno pokrivalo, ki spredaj pripušča prost dohod zraku in ga vodi nazaj proti vratu in tilniku. To človeka jako hladi. Jutri zjutraj pridem k vam in vam pomagam pri nakupu potrebnih stvarij, ker sem v tem bolj zvežban kot vi. Razven ponča pa potrebujete tudi čiripo."

"Kakšna pa je ta?"

"To je neke vrste ogrinjalo, ki se pritrdi zadaj za pasom, se potegne spredaj med nogami in zopet pritrdi ob pasu. Nadalje potrebujete lahke pampa hlače in močne škornje brez podplatov. Puško, laso, bole in nož."

"Hvala, senor, enaka obleka mi je nepotrebna. Nosil bom isto oblačilo kot v severni Ameriki na prerijah. Nož, laso in dobro puško imam, potrebujem samo konja in sedlo."

"Tudi dobro, oboje preskrbim jaz. Konje imamo s seboj izmed katerih enega zberemo, sedlo pa tudi preskrbim."

Pravkar pride nov gost v sobo. Bil je skrbno oblečen, mlad, pozdravil prijazno in se vsedel k bližnji mizi, kjer je posegel po steklenici vina. Ker nam je obrnil hrbet in se zatopil v časopis, sem mislil, da ga mi prav nič ne zanimamo, torej tudi nimamo vzroka, da bi pretrgali naše pogovore.

"Po katerem potu pa gremo?" vprašam.

"Preko Uruguaya in Entre Rios v Parano, nakar se peljemo po reki do Corrientes. Od tu pa zavijemo na levo proti Chaco."

Prvi del tega potovanja je bil isti, kakor mi je Tupido nasvetoval, radičesar se mi je obetala zanimiva pot.

"Seveda bo ta pot za vas jako težavna," nadaljuje jerbatero, "radičesar bodemo ob primernih krajih se nekoliko ustavili, da se lahko spočijete."

Mož se ni spomnil, da sem bil že mnogo let pri severnih Indijancih, kjer smo imeli veliko bolj nevarne in težavne poti kot v južni Ameriki. Raditega odvrnem jerbateru:

"Radi mene ni treba posebno skrbeti, ker lahko jaham več dnij zaporedoma."

"Dobro, senor," reče Monteso. "Bodemo videli. Vam ni treba plačati ničesar, kar smo zavžili. Jaz sem plačnik za vse. Ah, vi odhajate? Torej ste trudni? Dobro. Mi pa lahko še nekoliko časa igramo v teh prostorih. Jutri ob devetih se pa vidimo. Buenas noches, senorji!"

2. Pri možeh z bolami.

Drugega jutra sem se prav zgodaj zbudil, in davno pred časom, ko je obljubil jerbatero, da pride, sem že spravil vse svoje malenkosti v red. Bil sem pripravljen na odpotovanje. Poravnal sem tudi hotelski račun.

Spremljal me je hotelski uslužbenec, ki je bil Švicar. Pripovedoval mi je o potovanju z diligenco. Rekel mi je, da to je več kot soliden voz velikanskega obsega. Za dvanajst oseb je prostora v njej. Diligenco vleče sedem konj. Na prvem sedi peon in na zadnjem kočijaž. Poleg velikanske kočije pa jaha tretji človek, ki neprestano udarja z bičem po konjih. Na prvem jezdecu je ležeče, da daje vozu pravilno smer. Zadaj na kozlu pa sedi poglavitni kočijaž, imenovan majoral, iz katerega zaničljivega obraza takoj lahko spoznamo, da mu je malo mar, če se pobije nekaj njegovih konj med potjo ali pa če strese spotoma iz kočije nekaj polomljenih udov potnikov diligence.

Konjem ne dovolijo nikdar, da bi korakali, da niti teči ne smejo, pač pa je vožnja neprestan galop, in ob najbolj nevarnih mestih in prostorih se ta galop spremeni naravnost v divjanje. In raditega pridete lahko s pomočjo teh diligenc na dan do 30 milj daleč. Kočijaž kriči, jezdec tuli, zadni peon kolne, stranski jezdec pa psuje in udriha po ubogih živalih kakor blazen; konji, vsi utrujeni in lačni, komaj drvijo naprej. Divja gonja gre navzdol v reko, ki se visoko speni. Nekoliko nešena od vode, nekoliko vlečena od konj, dospe diligenca po nekoliko skokih zopet na drugi breg, in divji lov gre zopet naprej s kletvami, udarci in biči. Na drugem bregu se partija ustavi. Konj je padel. Hitro pristopi peon, prereže vrvi, ki so konja vezale ob voz, vzamejo jermenje, in naprej gre strašni voz. Konjem visi jezik daleč ven iz gobca. Vsepovsod kamor pridete, vidite ležati razstrešene konjske kosti po pampi. Pa kdo se kaj briga. Konj velja v tej deželi deset dolarjev. Hleva ni v celi deželi. Konji so po zimi in poleti, ponoči in podnevu, v vročini in dežju vedno naprostem. Konji se morajo pasti sami. Za nje ne skrbi nihče.

Prebivalci Uruguaya se radi imenujejo "Orientalci". Uruguay meji na severu ob Brazilijo, na zapadu ob reko Uruguay, po kateri vodi je republika dobila svoje ime, na jugu ob La Plato, na vzhodu pa ob atlantski ocean. Uruguay je hribovita dežela, skozi katero teče reka Rio Negre. Vasi v našem pomenu besede ni v tej deželi, pač pa le večja posestva in nekaj posameznih hlevov. Razlikovati moramo med estancijami, to so kmetije, kjer se goji samo živinoreja, in med haciendami, kjer se pečajo s poljedelstvom. Ranče so pa manjša posestva, kjer prebivajo manj imoviti ljudje.

Posebno je ta dežela bogata na živinoreji. Kdor jaha skozi deželo, naleti vsake pol ure na večji odlelek konj, govedi ali ovac. Dober, rejen vol velja komaj 15 dolarjev. Posestniku ni prav nič mar, če mu pri takih cenah nekaj živali vsak dan pocrka.

Bilo je okoli devete ure zjutraj, ko me vzdrami konjsko kopitanje pred hotelom. Takoj stopim k oknu. Spodaj opazim šest jerbaterov. Danes niso bili nič bolje oblečeni kakor včeraj. Tudi njih konji so bili mršavi in sestradani. Konjska oprava je bila srebrna, stopalo pri ostrogah tudi srebrno, in ostroge same so imele velikanska kolesa. Da so se jerbateri slednjih jako pogosto poslževali, so kazala krvava mesta na konjskih trebuhih.

Jerbateri ljubijo krasno konjsko opravo. Marsikdaj si kupijo za ves svoj prisluženi denar tako opravo, radičesar vidite pogosto jahati raztrganega in razcapanega človeka po mestnih ulicah, ki sedi na mršavem konju, toda je opremljen kakor kraljevi konj.

Senor Mauricio Monteso je stopil s konja in se podal k meni navzgor. Grem mu nasproti do vrat, da ga pozdravim. Toda niti ni slišal besedij, katere sem mu govoril, niti mi ni dal roke v pozdrav. Ostal je med odprtimi vratmi in me gledal z neznanskim začudenjem. Usta ima odprta, toda govoriti ne more.

"Dobrodošli, sem rekel, senor," ga spomnim. "Saj me od včeraj vendar niste popolnoma pozabili."

"Bog mi pomagaj!" To izreče, druzega pa ne.

"Zakaj se pa tako čudite?" ga vprašam.

Sedaj šele vstopi v sobo.

"Pridite vendar k pameti," se smejem. "Kaj pa tako občudujete?"

Monteso me pa prime za roko, me povleče do okna, me ogleduje od nog do glave, potem se pa zasmeje, da je vse odmevalo. Konečno zakliče:

"Senor, kaj se je zgodilo? Kdo vam je dal to obleko? Moral sem se zmotiti v času. Pridite mi vendar na pomoč in spomnite me, če živimo v pustnem času!"

In zopet se začne smejati. Vedel sem seveda, da ga je moja obleka pripravila v smeh. Konečno, ko se ne more več smejati, dene oboje roke na oči in me opazuje, kakor skozi daljnogled. Konečno pa reče:

"Senor, povejte mi odkritosrčno, kdo izmed naju je norec, vi ali jaz?"

Sedaj pa naredim jaz resen obraz, ker enak govor mi nikakor ni bil ljub. Odvrnem torej precej mrzlo:

"Najbrž vi. Ko sem vas jaz prvič videl, bi se gotovo laglje smejal kot vi sedaj meni, pa sem vendar bil tih in sem vam celo pomagal. Toda niti na misel mi ni prišlo, da bi se norčeval iz vas."

To je imelo takojšen učinek. Kakor bi se hotel oprostiti, reče:

"Oprostite senor. Moje besede niso bile žaljive. Toda pri tej komični obleki povsod povzročite smeh."

"Tega nikakor ne pripoznam. Pač pa se mi vidi veliko bolj komično iti v pragozd z bosimi nogami, konja pa okrasiti z bleskom, sam pa jahati raztrgan in razcapan. Če se pa vam vidim toliko komičen, da se mi morate smejati, tedaj si lahko poiščete druzega spremljevalca."

Sedaj se je pa ustrašil.

"Prosim odpuščanja, senor. Ponavljam še enkrat, da moj namen nikakor ni bil se norčevati z vami. Tako čudni ste se mi sprva zdeli, da sem se moral smejati. Toda bodite vendar tako dobri in razložite mi, zakaj rabite usnjeno obleko na našem potovanju."

"To je obleka severnih prerijskih lovcev."

"Mogoče je dobra za sever, toda tu na jugu je popolnoma nepoznana."

"Vi mislite, da je na severu samo mraz, na jugu pa gorko. Kakor mi je znano, imate tukaj gorke dneve, toda mrzle noči. Usnje je slab prevajalec toplote, torej se počutim bolje v svoji obleki kot vi v svoji. Raditega bom tudi po dnevu se manj potil in ponoči manj zmrzoval kot vi. In dočim se bodete vi ponoči zavijali v ponče, bom jaz lahko v tej obleki spal na prostem."

"To je seveda praktično."

"Tu pri vas večkrat močno dežuje. Voda nikakor ne prodre skozi to obleko, dočim bodete vi v svoji takoj do kože mokri. Trnje in bodice meni ne morejo ničesar, vaša obleka pa kmalu razpade na kose. Ali uvidite, da imam vendar prav? Tudi onega konja, ki ga držijo vaši tovariši spodaj, ne bom jahal. Konj je preplašen in se prehitro utrudi. To vidim na prvi pogled. Poiščem si druzega."

Naš hotelir je imel hlev in v njem nekaj dobrih konj. Za dvajset dolarjev si zberem lepega rjavca, bi mi je prav ugajal. Vsem se je zdel konj jako divji in neukrotljiv. To pa raditega, ker ti ljudje s konji sploh ne znajo ravnati. V severni Ameriki sem ukrotil že več divjih mustangov, in to se mi je posrečilo tudi pri tem konju. Z lepim ravnanjem sem upal, da se mi popolnoma privadi.

Prišel je čas slovesa. Moj hotelir se mi zahvali za dober dar, jerbateri zajahajo in kmalu zavijemo na cesto. Prvega, ki ga srečam na ulici, je bil senor Andaro, ki je poslal morilca za menoj, da me spravi s poti. Ko vidi, da jahamo naprej, pride hitro bližje, se ustavi pri glavi mojega konja in zakliče:

"Srečno pot, senor!"

Jaz mu seveda ne odgovorim, pač pa se naredim kot bi ga niti ne videl. Monteso pa je bil ves iz sebe radi te predrznosti. Svojega konja spodbode, da skoči visoko, nakar ga požene vstran in podere predrznega Andara ob tla. Kletve in psovke nam sledijo v slovo.

"Tega zlodja bi moral pravzaprav pomandrati," se jezi Monteso. "Bogve kake zapreke nam zna staviti na pot. Zapovedal bom dvema mojih ljudij naj jahata vedno naprej, tako da smo varni pred vsakim nenadnim napadom. Sicer pa jaha za nami neki senor, ki nam lahko v tem oziru veliko koristi."

"Kaj, vi ste dovolili ljudem, da jahajo z nami, ne da bi me prej vprašali?"

"Da, ker sem bil prepričan, da bodete dovolili, če je sploh treba vašega dovoljenja."

"Gotovo je treba mojega dovoljenja. Jaz navadno potujem samo z ljudmi, ki so meni poznani. Raditega bi morali na vsak način mene prej vprašati, koga ste sprejeli v svojo družbo."

"Toda prosim vas, da me smatrate kot poveljnika naši četi."

"Poveljnika tukaj pravzaprav ni. Po mojem mišljenju ima vsak svoje pravice. Vi mogoče zapovedujete nad svojimi jerbateri, kadar ste v gozdu, toda jaz nikakor nisem pod vašim poveljstvom. Če sem pa v kakem oziru sploh od vas odvisen, tedaj potujem raje sam."

"Tako ne mislim, senor," reče Monteso. "Jaz vam ne morem zapovedovati. Če imam sploh kako pravico je ta, da vas varujem."

"Proti temu seveda nimam ničesar."

"In ker sem temu kabaljeru dovolil potovati z nami, se raditega ne smete jeziti."

"Torej je mož kabaljero in nikak navaden človek?"

"Zelo izobražen mož je, višji policijski uradnik."

"Torej jaz nimam ničesar proti njegovemu spremstvu, seveda če je mož res to, za kar se je izdal."

"Gotovo je. Zakaj bi me pa nalagal?"

"Hm. Iz vaših besed posnemam, da ga ne poznate posebno dobro."

"Poznam ga, in sicer jako dobro."

"Od kdaj pa?"

Montesa se poloti zadrega.

"No," odvrne počasi, "pravzaprav šele od včeraj."

"Ah! In to imenujete vi dobro prijateljstvo in znanje."

"V teh okoliščinah že. Saj ga vi tudi poznate. Ali se spomnite onega gospoda, ki se je včeraj vsedel k nam in prosil dovoljenja, da sme z nami igrati?"

"Ta je? Hm! Kje se pa snidemo z njim?"

"Zunaj pred mestom."

"To mi ni nikakor ljubo. Policijski uradnik kot je on, se ne pridruži potnikom kar na vogalu, kakor cestni ropar. Zakaj ni prišel v hotel, da bi se mi predstavil? Zakaj ga ne gremo iskat v njegovo stanovanje. Ali vam je znano, kje stanuje?"

"Ne."

"Mogoče vam je vsaj njegovo ime znano?"

"Da. Imenuje se senor Carera."

"Ime je dobro. Toda če bi jahali k njegovemu stanovanju, tedaj bi bil vsak prepričan, da je res oni, za katerega se je — — ah, senor, kakšna nemarnost!"

Pri zadnjih besedah sem segel v žep, kot bi kaj iskal. Sedaj pa zadržim konja in kažem jako nemiren obraz.

"Kaj pa je?" vpraša Monteso.

"Pravkar sem opazil, da sem pustil svoj denar v hotelu na mizi."

"To ni nič slabega. Takoj odpošljem enega izmed svojih ljudij, da gre po denar."

"Hvala. Sam grem ponj. Moj konj je hitreji kot vaši. Če jahate počasi, vas kmalu dohitim."

In ne da bi čakal odgovora, obrnem konja in galopiram nazaj, toda ne v hotel, pač pa na policijsko postajo, kjer vprašam, če je res kak uradnik, ki se imenuje senor Carera. Odgovorijo mi, da ni nikogar s takim imenom. Razložim jim da se namerava najbrž napad proti moji osebi, radičesar bi morala policija takoj poslovati. Toda uradniku na policiji se ni tako mudilo.

Dalje prihodnjič.

Najbolje za otroške bolečine in bolesti.

PIN-ACUR gre do bolečine, dela hitro, in ga rabite za nebo ote. Šo kolo. Je prietnega duha, ne more škodovati očem ali nosu. Za otroški prehlad, pri hlajen vrat, sunice, bronhitis, sgoba, trna, pluča, neuralgijo in druge bolečine, rabite PIN-ACUR. Vam prihrani mnog dolar. Kupite pri lekarnarju.

PIN-ACUR

Tri vrste: 25c, 50c, $1.

CLEVELANDSKA AMERIKA.

IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko	$2.00
Za Evropo	$3.00
Za Cleveland po pošti	$2.50

Posamezne številke po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 15 Fri. Feb. 21'13 Vol VI.

UNION LABEL TRADES & LABOR COUNCIL CLEVELAND, O. 83

Spomini na Washingtona.

V soboto, 22. februarija je rojstni dan prvega ameriškega predsednika, Geo. Washingtona. In ker bodemo v kratkem doživeli inavguracijo novega predsednika, je ob tej priliki tudi primerno, če pogledamo za več sto let nazaj, ko je bil inavguriran prvi predsednik Zjedinjenih držav.

Kako so se razmere vendar spremenile! Ko je bil Washington proglašen predsednikom, je potreboval dvanajst dnij, da je prišel iz svojega kraja v Washington, in potem se je kongres mudil še tri dni, da je uredil vse potrebno. Woodrow Wilson, pa bo 3. marca zasedel brzovlak v Princetonu in bo v štirih urah že v glavnem mestu Zjedinjenih držav. Štiriindvajset ur pozneje bodejo že vse svečanosti gotove in Wilson bo predsednik. Ko je jahal Washington iz Mount Vernona v New York, so stali ob celi poti ljudje, ki so ga živahno pozdravljali. V Wilsonovem brzovlaku pa se bo vozil lahko vsakdo, in marsikdo ne bo vedel, da mož, ki potuje z njimi, bo že drugi dan predsednik.

Washington je bil inavguriran 30. aprila 1789 in sicer v New Yorku. Njegova žena ga tedaj radi bolezni ni mogla spremljati. Prišla je šele pozneje za njim. Jako teško se je ločila od svojega rojstnega kraja v Mount Vernonu v Virginiji. Takrat je bila stara 57 let, ravno toliko kot njen mož. Toda še v tej starosti je kazala znake nekdajne lepote. Imenovali so jo splošno "lady Washington", kar je bilo tedaj velikega pomena, ker Amerikanci niso radi imeli naslovov.

Odpotovala je od doma 19. maja 1789 in sicer v kočiji, v katero so bili upreženi štirje konji. Vsepovsod, kjer je potovala, so jo sprejemali kot kneginjo, vendar se nikjer ni zadrževala. 28. maja se je sešla s svojim možem v zalivu New Yorka. Trinajst topovskih strelov je zagrmelo, in slišali so se klici: Dolgo naj živi Washington! Bog blagoslovi lady Washington! Dokler je bil Washington v New Yorku, se je oblačil jako priprosto. Nosil je rujavo obleko s svetlimi gumbi, toda niti klobuka niti meča. Ko se je pa preselil v Philadelphijo, se je ob svečanih prilikah pokazal pravega aristokrata. Imel je črno bančunasto suknjo, svilene, črne nogavice s srebrnimi zaponkami na čevljih in kolenih, imel je rumene rokavice, glavo napudrano in v krasni nožnici ljudi vsak etaoishrdlucmfypgk mu je visel meč. Sprejemal je ljudi vsak torek od 3. do 4. ure popoldne.

Washington je le z največjo nevoljo in z velikim strahom prevzel vladne posle. Nekoliko dnij pred potrditvijo za predsednika, je pisal nekemu prijatelju: Zdi se mi kot bi nastopil pot zločinca, ki ga peljejo na vislice." Toda to ni bil strah radi neznačajnosti, pač pa ker je čutil velikansko odgovornost, katero prevzame, ko nastopi vladne posle.

Bil je raje med vojaki kot med diplomati in politikarji. Bolj gotovega se je čutil v najhujši bitki kot v bliščeči dvorani, kjer je moral poslušati razne laskave in hinavske besede. Kako ponosen je bil, ko je jahal v vojaški tabor, ko je bil zvoljen vrhovnim poveljnikom zvezine armade. Zadovoljen je bil tudi, ko je osem let pozneje odložil dostojanstvo in se mirno vrnil na svoj dom. Strah ga je pa spreletel, ko ga je dosegla v 57. letu čast prvega predsednika Zjedinjenih držav. Ni se mogel ubraniti, ker povsod so ga ljudje poznali le kot "očeta domovine". Leta 1789. 27. aprila je v New Yorku slovesno prisegel na ustavo in s tresočim glasom je zaključil prisego: "Tako mi Bog pomagaj!"

In njegov spomin živi danes v vernih srcih vsakega zvestega Amerikanca. Washington ni bil sicer kak velik vojaški duh, toda on je le vodil Amerikance do uspešnih bojev, in on je položil temelj danes tako mogočni republiki, katere se boji ves svet. Washington ne bo nikdar pozabljen ne v svetovni zgodovini, še manj pa v srcih Amerikancev.

Kako si bistrimo razum.

Vse, kar se imenuje duševno delo, vse to je združeno v enem samem organu, kateremu pravimo možgani.

Vsako stvarstvo ali bitje, najsi bo človek ali žival, in ki ima možgane, ima tudi zmožnost duševno delovati, več ali manj, kakor so možgani razviti. Človek, ki ima najbolj popolne možgane, kar je stvarstvu na zemlji, ima s tem tudi zmožnost, največjo duševno delavnost razvijati. Moč razuma, spomina, volje in zavesti, sploh večja zmožnost duševnega dela je povod dobro razvitih možgan. Kakor znano, imajo otroci in starci lažje možgane, in to upljiva tudi na duševno delo istih. Pri otroku se možgani le počasi razvijajo, ker otrok ima rahle, nežne možgane. Šele v sedmem letu so možgani taki, da otrok lahko sprejema večje duševne vtise brez škode. In možgane lahko utrdimo, kakor vsak drug del telesa. In tudi spomin se lahko poživi in utrdi.

Spomin je premoženje duha na ta način, da si prejete misli lahko zapomnimo in zopet po svoje razširjamo. Dober spomin ima isti, ki hitro kako stvar razume, si jo zapomni in se vselej spomni na dotično stvar, kadar je treba. Mi razločujemo več vrst spominov.

Glede razuma moramo reči, da je hiter in počasen, glede spomina se reče, da je zvest ali nezanesljiv, glede obdržanja kake stvari v spominu pa rečemo, da je mehanično ali samostojno. V katerem delu možgan ima spomin svoj sedež, tega danes niti noben učenjak ne ve. Nekateri trdijo, da je spomin v sprednjem delu glave, drugi pa trdijo, da je v zadnjem. Mnogo privržencev pa ima nauk Leera Gall, ki pravi, da je spomin razširjen po vseh možganih, in da ima vsak oddelek svoj poseben namen.

Pri spominu moramo razločevati pet stvarij: Zapomnimo si besede, način, stvari, osebe in številke. Vsak človek ima eno vrsto enacega spomina. Mnogo je ljudij, ki si zavedno zapomnijo kako številko, toda česa druzega si ne bodejo zapomnili. Kdor je vročekrven, si bo vse hitro zapomnil, toda bo tudi vse hitro pozabil, ker njegov duh navzame preveč bogastva naenkrat. Nasproti temu pa pobere flegmatik veliko manj novosti za svojo glavo, toda kar jih dobi, jih toliko dalj časa drži. Flegmatiki pridejo raditega v trgovini veliko več do veljave, kot sangviniki.

Nasprotna dobremu spominu je pa pozabljivost. Tu je vsak trud zaman. Najsi kdo še tako beli glavo, vse je zastonj, glava ostane prazna. Pozabljivost se tudi lahko podeduje ali pa pride radi razuzdanega življenja. Pozabljivost pa pride tudi s starostjo, ko možgani počasi otrpnejo. Pozabljivost se kmalu lahko spremeni tudi v slaboumnost, in slaboumnost v idijotizem.

Slaboumen ima sicer srce in sodbo, toda v jako majhni meri. Raditega pa na slaboumnega jako upljivate in si podvržete njegovo voljo. Kdor je babjeveren, je vselej slaboumen. Slaboumni možje so podvrženi tudi velikim zločinom, posebno zločinom proti nravnosti. Radi svojega slabega spomina in razuma ne morejo svoje strasti in poželjenja krotiti. Vendar se tudi pripeti, da je slabotnež včasih cel talent v gotovi smeri. Eden je izvrsten računar, drugi pa celo muzikalično nadarjen. Te lastnosti večkrat čuvajo enakega človeka, da se ga ne more spoznati, da je slaboumen.

Dober spomin ima samo človek, ki je normalno razvit povsod, posebno pa v možganih. Ničesar pa ni boljega za dober spomin kot pazljivost ker ta je gonilna sila spomina.

V šolah dobi človek največ spomina. Če se priučena stvar večkrat ponavlja, se bistri spomin, in kadar se predlagajo nove stvari, in se objednem stare ponavljajo, je to še bolje za dober spomin. In kdor hoče kaj obdržati v svoji glavi, mora priučeno stvar večkrat ponavljati. Vi se n. pr. naučite not, in če jih ne bodete pogledali deset let, gotovo končno pozabite, kaj pomenijo note. Poznamo človeka, ki se je sedem let učil grško, znal brati, pisati in celo nekaj govoril, pa tri leta ni videl nobene grške knjige in je vse pozabil, da v treh letih niti grškega brati ni vec znal.

Največjo pozornost pa morate svojemu spominu posvečati, kadar kaj berete. Nikdar ne berite površno, vselej z razumom, tako da si vselej vse zapomnite, kar ste brali. Glavne točke lahko tudi podčrtate, še enkrat ponovite ali pa prepišete. Posebno je to potrebno pri številkah. Znani grški vojskovodja, ki je natolkel stokrat večjo perzijsko vojsko kot je bila grška, je poznal pa imenu 20 tisoč atenskih državljanov in znal je na pamet, koliko štejejo vsa grška mesta prebivalcev.

Najboljši čas za spomin je večer. Umetna luč in večerni mir prcizvajajo vedno novo domišljijo, objednem pa imate čas spoznane stvari si zapomniti. Zdi se, kot bi ponoči, zvečer začeta stvar, se razvijala naprej in naprej. Duh deluje v miru. In kdor ponovi zjutraj ko vstane s čisto glavo in jasnim razumom to, kar je zvečer si zapomnil, temu bo gotovo ista stvar vedno ostala v spominu. Dejstvo je, da so največji učenjaki, največji pesniki vselej zvečer naredili najboljša svoja dela. Kakor je resnično, da rokodelci, delavci pri strojih, in sploh oni, ki z rokami delajo, najlaglje opravljajo svoja opravila zjutraj, ko se je truplo spočilo, tako je tudi dejstvo, da ljudje, ki delajo z glavo, z razumom, najlaglje delajo v tihoti večera in mraka. Toda pri vsej tej pridnosti pa ne smemo zanemariti vsakdanjih potrebščin. Vsaka stvar ima svojo mejo. Ničesar ne škoduje človeškemu duhu bolj kot prenapetost. Vsakdo naj neha z duševnim delom, kadar mu ne pride ničesar več na misel, ali ga kaka stvar razjezi. Nikdar se ne silite k delu, kadar je glava teška, kadar je mišljenje nejasno, duh razstresen.

Napoleon Veliki in Bog.

Napoleon prvi ali Veliki je bil original celo svoje življenje. Bil je eden, največjih vojaških ženijev, kar jih pozna svet, in poleg tega pa je imel tudi globoko vero v Boga, dasiravno je papeže neusmiljeno preganjal, kadar niso delali po njegovih načrtih.

Zanimive so pripovedke iz Napoleonovega življenja, kako se je ob raznih prilikah izražal o Bogu. Nekoč je rekel general Bertrand Napoleonu: "Sire, vi verujete v Boga? Kaj pa veste o njem? Ali ste ga že kdaj videli?"

Cesar je pa odgovoril:

"Kaj je Bog? Če ga poznam in kaj vem o njem? Povedati vam hočem takoj, toda vi odgovarjajte na moja vprašanja. Kako pridete v do zaključka, da je kdo ženijalen? Kako morete vi trditi, da je kdo ženijalen, ker ženijalnosti vendar ne moremo videti. Kaj veste o takem človeku, da v njega verujete? Vsak človek vidi posledice in išče vzrokov, in kadar človek dobi vzrok kakej stvari, tedaj veruje v to stvar, ali ni res tako?"

Tako se je godilo tudi na bojnem polju. Kadar je dober vojskovodja vodil vojake in z brzimi ter umnimi načrti ugonobil sovražnika, tedaj se reče: To je ženijalen človek. In tako je tudi z menoj. Zakaj vedno mene potrebujete, kadar je treba biti odločilno bitko? Zakaj vedno vprašujete za moja povelja in iščete, kje je vaš cesar? Zakaj ste vedno mene klicali? Zato ker vas je napotil vaš nagon, ker ste v mene verovali, ker ste verovali v mojo sposobnost. In glejte, tudi jaz imam tak nagon. Kadar pogledam naravo, tedaj moram vzkliknuti: "Bog!" Jaz sam se mu klanjam in verujem v Boga.

Toda ne jaz, ne vi, ne kdo drugi, ne ve več o tem, kakor jaz. Toda ker dobimo danes na svetu take razlike med posameznimi stvarstvi, moramo verovati, da ima vsaka stvar svoj namen. Stvar pa sebe nikdar naredila ni, pač pa je imela vedno dovolj pogoja v svojih prednikih, da je nastala. Posledica je pa vedno stvar vzroka. Vzrok mora biti za vsako stvar, sicer posledice nikakor ne moremo videti. Poglejte mene! Preštudirajte rodove moje rodbine, dokler ne pridete do prvega človeka. Da človek ni večen, je dokaz takoj tukaj, ker je umrljiv. Vsaka stvar, ki je večna, ne more nehati. Torej če človek ni večen, se je moral enkrat začeti, in — tu dragi general, prideva do one točke, kjer morate zopet umolknuti. Umrljiv človek ni mogel nikdar narediti umrljivega človeka, milijonkrat manj pa večnega človeka. Ker pa ima vsaka stvar svoj začetek, brez katerega začetka stvari sploh ni, moramo iskati tudi pri nas začetek. In naš začetek je v večnem bitju, ker drugače to biti ne more, in to večno bitje mi kličemo — Bog.

Dragi general Bertrand, vas sicer spoštujem kot hrabrega vojnika, toda povejte mi, ali bi vi primerjali svoje zmožnosti z onimi kakega pastirja, ki žene čredo ovac na pašo, dočim vi vodite vojake v slavne zmage? Ali ni med vami ista razlika kot med konjem in človekom? In zakaj veste vi to? Gotovo ne raditega, ker ste videli konjski duh in človeški duh? Da, duh največjega tepca je nevidljiv, kakor najbolj pametnega človeka. V tem so tepci in pametni ljudje enaki. In glejte, vi verujete o meni, da sem velik ženij, toda kaj mi vse to pomaga, ko bom moral ravno tako skleniti svoje življenje kot vsak drugi človek na svetu, kot vsaka žival. Končati moramo enkrat. In vi, ki verujete v mene kot silnega človeka, morate vendar priznati, da sem jaz proti Bogu prava ničla, vidim ga, verujem v njega, če pa vi ne verujete, toliko slabše za vas."

Te besede so vzete iz zgodovine Napoleona Velikega! On je bil mož najbolj obširnega znanja, toda jih je na svetu, ki ne verujejo istega kot Napoleon, najbrž, ker so bolj pametni kot je bil veliki vojskovodja.

Dopisi

Cleveland, Ohio. Cenjeno uredništvo. Prav bo, ako spregovorim par resničnih besedij, ki bodejo vsakomu v vzpodbudo in zanimanje. Zadnje čase sem imel večkrat priložnost opazovati naše slovenske žene in dekleta, članice društva Srca Marije, ki nosi ime staro, ker je prvo in najstarejše žensko društvo v Clevelandu. To društvo prekaša danes vsa slovenska društva v Clevelandu, po številu in naprednosti. Ako bi ne bil prepričan, bi ne mogel vrjeti, da je naraščaj in sloga v toliki meri. Članice pristopajo vsako sejo, in do 20 jih vsak mesec vpišejo. Denarja pride skoro do $800 mesečno v blagajno. Vsako umrlo članico sprejmejo številne društvenice s sestrsko ljubeznijo do groba z društveno zastavo in venci in skrbijo za preostale sirote. V bolezni sestre gledajo na to, da je hišni red in prinašajo druge potrebščine onemoglim sestram. Raditega zasluži društvo vse priznanje, in mi možje moramo biti ponosni na naše žene, ki se tako lepo zbirajo v slogi in držijo denar doma za clevelandske Slovenke in domače družine. Poglejte njih blagajno, kjer imajo skoro $6000.00 premoženja. Ta denar ni romal iz Clevelanda, ampak je prihranjen samo za domače reve in sirote. Ako umre sestra, zložijo skupaj za vsako umrlo sestro skoro do 700 dolarjev, ako umre soprog, dobi od vsake članice 50c, tako da v resnici vsestransko skrbijo za slovenske družine.

Društvo Srca Marije in S. D. Z. nas opominjate, da je treba tukaj pri nas dobre, močne slovenske organizacije, da se denar hrani doma, da v sili hitro eden druzemu pomagamo. Želeti bi bilo, da se dr. Srca Marije spoji z S. D. Zvezo, ker društvo srca Marije tako silno napreduje, da bo skoro nemogoče kmalu enemu odboru vse upravljati. Na takem napredku pa moramo seveda častitati in biti ponosni. Prava banka za vsakega je dobro društvo. K sklepu pa pozdravljam vse Slovence.

Opazovalec.

Cleveland, O. Čitateljem je že gotovo znano, da sem v par številkah našega lista priporočal dobro stališče S. D. Z. ter vabil posameznike kakor tudi druga društva pod njeno okrilje. Imel sem le blag namen za clevelandske Slovence, zakaj sem tudi žel splošno priznanje. Le neke izdajice sem s tem grozno razžalil, posebno pa četvorico socijalistov, katerih glavar je Guste Kužnik, ki je objednem usiljeni predsednik dr. Naprej. Ta četvorica je pri zadnji seji v navzočnosti samo 20 članov sanjala o nekaki resoluciji proti mojim dopisom. Dasiravno ni bil nihče zoper kot omenjeni štirje gadje, so se vendar drznili se podpisati v imenu celega društva, in so podpisali celo blagajnika, ki o tem niti ničesar vedel ni. Tako gre pri društvih v Clevelandu, kjer imajo predsednika, ki dela, kar se mu ljubi. Glavni urad SNPJ pa, željen maščevanja nad člani SDZ, kateir jim povedo resnico, je komaj čakal priložnosti, da pokaže svojo krivico. Meninič, tebinič, me je izločil iz SNPJ brez preiskave, brez društvenega sklepa, brez pojasnila, brez opombe, sploh da niti vedel nisem, kaj sem zakrivil. In ta Jednota se imenuje "napredna"??? Saj je huje kot v srednjem veku, ko so zločincem, predno so jih obsodili na smrt, vsaj pošteno jesti dali! Pri tej "napredni" Jednoti pa mora član, ki pošteno plačuje, kar ven! Oj ti lepa naprednost!

Toda mene to malo briga, ker narod v Clevelandu me pozna, pozna pa tudi Kužnika v Newburgu. Člani pa naj premislijo, da so primorani plačati Glasilo SNPJ, a slednje piše kar hoče. Če se ne strinjate s pisavo Glasila, tedaj ste pa vrženi iz Jednote. Vsak list da na razpolago čitateljem zastopati svoje mnenje, samo pri Glasilu vlada tiranija. Vso zadevo pa prepuščam ljudem. Povem pa, da ne zgubim poguma, ampak imam še vedno staro korajžo. Udani Anton Grdina, član dr. Primož Trubar S. N. P. J.

Denar, katerega plačate za časopis, je najbolje naložen.

Prodaja vsakovrstne cigarete

SLOVENSKA DVORANA,

MIHAEL SETNIKAR,
6131 ST. CLAIR AVE.
Tel. Princeton 1944 L.

Priporoča rojakom in društvom prvo slovensko dvorano v Clevelandu za veselice, igre, za poroke in krstne slavnosti kakor tudi za vse druge prilike.
Priporoča svoj dobro urejeni saloon. Svoj k svojim!

GEO. TRAVNIKAR,

Old Bank Cafe

Fina domača slovenska gostilna z najboljšo in točno postrežbo. Najbolje pivo, domače vino izvrstni likerji in šampanjec.

5501 ST. CLAIR AVE.
vogal 55 ceste.

GLEJTE NA HIŠO S STOLPOM.

Fine pijače.

Vsem našim prijateljem in znancem po Ameriki priporočamo naše naravno vino in žganje prve vrste. Mi žgemo v naši lastni žganjarni vsakovrstno žganje, ki je garantirano, in zadovoljni bodete z naročilom, ker sicer vam vrnemo denar. Poskusite samo enkrat, in zadovoljni bodete.

Sprejemamo vsa naročila od ene galone naprej. Pri večjih naročbah dajemo znaten popust:

NIZKE CENE.

Najboljši domači tropinjevec, 5 galon s sodom	$13.50
Drožnik, finega okusa, 5 galon s sodom	$13.50
Najboljša domača slivovka, 5 galon s sodom	$13.50
Najbolje rudeče žganje, 5 galon s sodom	$12.25
Pravi rum, 5 galon s sodom	$12.50
Francoski konjak 5 galon s sodom	$13.50

VINA:

Rudeče naravno domače vino, 50 galon v sodu	$25.00
Belo naravno domače vino, 50 galon v sodu	$30.00
Belo naravno domače vino, 50 galon s sodom	$35.00

Ako želi kdo pojasnila o drugih pijačah, ki tukaj niso označene, naj se obrne na nas, ker imamo vse pijače v zalogi in se priporočamo za številna naročila.

Prva Slovenska družba

THE OHIO BRANDY DISTILLING CO.

6102—04 ST. CLAIR AVENUE.
CLEVELAND, OHIO.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Predsednik: JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Avenue.
Podpredsednik: MARTIN COLARIČ, 1188 E. 61st St.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1243 E. 60th Street.
Zapisnikar: JOHN JALOVEC, 1284 East 55th Street.
Blagajnik: MIHAEL JALOVEC, 6424 Spilker Avenue.
Nadzorniki: ANTON OSTIR, 6030 St. Clair Ave.; FRANK ŽORIČ, 1365 East 55th St.; MIHAEL WINTER, 6030 St. Clair Avenue. JOHN MAJZELJ, 6128 Glass Avenue.
Porotniki: ANT. AHČIN, 6218 St. Clair Ave.; FR. ŽIBERT, 6124 Glass Ave.
Pooblaščenec: ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Avenue.
Vrhovni zdravnik: J. M. SELIŠKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Vsi dopisi in druge uradne stvari, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne nakaznice pa na glavnega blagajnika.
Zvezino glasilo "CLEVELANDSKA AMERIKA"

Mali oglasi.

Lepa soba brez hrane se odda v najem na 1062 E. 62nd St.

Zahvala.

Zahvaliti se moramo darovalcem za pogreb pokojnega John Legana, ki se je ponesrečil 12. febr. Več prijateljev se je zbralo in so kolektali za pogreb. Nabiralec je bil Anton Bijek, ki je nabral $28.80 in so darovali: po $5.00 Fran Legan, Marija Legan, Frank Kmet, po $2.00 Neimenovan, po $1.00 John Konaris, Anton Vehar, John Legan, Ivana Legan, Anton Brus, po 75c Ant. Zaviršek, Fr. Spelko, po 50c Mike Setnikar, John Mrvar, Henry Zalokar, Ant. Mohar, Fr. Čerček, Mih. Miler, F. Blatnik, Jos. Rejer, Ant. Bijek. Nekaj jih je darovalo po 25 in 10 centov. Denar se je prejel in uporabil za sprevod, in knjižica z darovalci se je shranila. Prejeli smo tudi iz tovarne zaslužka $39.05, kakor tudi od gospodarja $4.00. S tem je bil pokojni dostojno pokopan. Bog plačaj nabiralcem in darovalcem, pokojniku pa sveti večna luč. Svarimo pa vse, da stopijo v društvo, ker sedaj niso ugodni časi za pobiranje, ker vsakdo plačuje društva. Gospodarji naj skrbe, da bodejo njihovi bordarji v društvih. Srčna hvala vsem darovalcem

Ant. Grdina, pogrebnik.

SEZONA.

Pričela se je sezona za otročje vozičke. Zopet bodete imeli lepo priliko kupiti si moderni in lepi voziček za sinčka ali hčerko. Kakor smo jih imeli vsako leto, tako tudi letos, razlika je le ta, da jih letos lahko kupite fine, toda za nizko ceno, ker jih dobimo kar iz tovarne. Oglejte si posamezne, ki so razstavljeni v oknu. Trgujem s temi stvarmi že 9 let in znam kupiti. Se vam priporočam

(16) **A. Grdina, trgovec.**

NAZNANILO.

Iz urada društva Slovenec, št. 1. SDZ se naznanja sprememba uradnikov. Ivan Žulič 1197 E. 61 St. predsednik, Iv. Avsec, 3858 St. Clair ave. podpredsednik, Anton Oštir, 6030 St. Clair Ave. prvi tajnik. Vin. Zabivšek, 5710 Bonna ave. finančni tajnik, Ant. Vardjan, 6401 Bonna ave. blagajnik. Jos. Zupančič, 1167 E. 58 St. zapisnikar. Ant. Jaklič in Ant. Vidmar nadzorniki. Frank Milavec, Alb. Stemberger in Iv. Jalovec, rač. nadzorniki. Društveni zdravnik dr. Seliškar. Društvo ima redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v John Grdinovi dvorani. Število društvenih bratov znaša sedaj 360, leta 1912 se je članstvo pomnožilo za nad 100 članov. Društveno premoženje znaša nad $500. Rojaki, ki še niste pri nobenem društvu, stopite v društvo "Slovenec", št. 1. SDZ, ker to društvo je studenec domače clevelandske dobrodelne Zveze. Vsi Slovenci, ki prebivajo v državi Ohio stalno, bi morali biti člani Zveze, ker je čas, da se v dvajsetem stoletju največja ameriška slovenska naselbina sama vlada. Upam, da nas privedejo do sloge in sporazuma stroge postave države Ohio, ker v slogi bo najlepši napredek. Pozdrav Alb. Stemberger.

Rada bi zvedela za naslov Franka Potočnik, ki se nahaja nekje v Clevelandu. Prosim, da se mi javi ali pa naj bo kdo rojakov tako dober, da mi naznani njegovo bivališče. Mary Rezar, 207 Bridge St. Joliet, Illinois. (17)

POZOR.

Takoj dobi službo mož, ki bi vozil voz vele-pekarne po St. Clair ave. Stalno delo za dobrega Slovenca, ki zna angleško govoriti. Vprašajte na 2701 Barber ave. S. W. (17)

Za svobodo in ljubezen.

Za tą izviren roman z Balkana vlada vseobče zanimanje. Celo srbski in bolgarski časopisi so opozorili svoje čitatelje nanj, tembolj bi naj zanimal nas Slovence, ker bo izhajal v "Slov. Ilustrovanem Tedniku". Priporočamo vsem, da se naroče na ta list, ki priobčuje razven tega zanimivega romana obilo slik, povesti in črtic. Za Ameriko stane celotna naročnina le $3.00. Kdor se zanima za roman "Za svobodo in ljubezen" dobi v našem uredništvu prvi zvezek zastonj.

Opomba!

Rojake v Clevelandu opozarjam, da se ogibajo Frančiške Jaksetič, ki je služila pri meni in mi vzela $48.00 Prebrisana tatica je pa potem naučila moja dva fantička, da sta rekla, da sta vrgla denar skozi okno. Tica je doma iz Bistrice, fara Trnovo, poročena Podgrad, št. 68, stara 32 let, srednje postave. Alojzij Arko, 1306 E. 55th St.

Priporočilo.

Vsem Slovencem v naši clevelandski naselbini in v okolici priporočam svoj dobro urejeni, pristno slovenski salon, kjer potrežem vselej vse goste z okusno kapljico. Najbolje pivo, domače vino in fino žganje dobite pri meni. Postrežba uljudna in točna. Rojakom se priporočam v obilen poset.

Josipina Vehovec,
(16) **1367 E. 43rd St.**

Išče se soba s kuhinjo v najem. Kdor ima kaj, naj se oglasi v našem uredništvu.

Nizka cena na železnici.

Jako nizke cene za vožnjo po železnici semintja, dobite vsak prvi in tretji torek v mesecu do vseh točk v British Columbiji, Californiji, Coloradi, Idaho, Kansas, Michigan, Minnesota, Montana, Nebraska, Nevada, North Dakota, Oregon, South Dakota, Utah, Washington, Wisconsin in Wyoming. Znižane cene vellajo tudi za Alberto, Manitoba in Ontario ter Saskatchewan ob 1. in 3jih torkih od meseca marca do novembra. Na gotovih točkah se lahko ustavite in zopet peljete z vlakom naprej. V mnogih državah je prosta državna zemlja, katero lahko dobite zastonj, če spolnete gotove pogoje. Je tudi mnogo milijonov akrov farmarskega sveta, katerega kupite po najnižji ceni. Tiketi po železnici za v eno smer, se prodajajo po znižani ceni vsak dan od 15. marca do 15. aprila. Nudi se vam izvrstna prilika za potovanje in nakup zemljišča. Popolna pojasnila dobite **pri E. A. Akers, 733 Euclid Avenue ali pa na postajah NICKEL PLATE železnice.**

Delo dobi v veliki trgovini Slovenec, ki razume nemško in nekoliko angleško. Vpraša se v našem uredništvu. (17)

NAZNANILO.

Vsi člani dr. Primož Trubar št. 126 SNPJ. se pozivljejo, da se gotovo udeleže društvene seje v nedeljo, 23. februarija ob 9. uri zjutraj v društveni dvorani. Dobil sem poročilo iz gl. urada, da je naš član Anton Grdina izločen iz SNPJ, se bode o tem pri seji razmotrivalo. Člani naj se torej polnoštevilno udeleže.

Fr. Hudovernik, taj.

Pozor Slovenci!

Prva in edina trgovina v Newburgu, kjer lahko kupite pohištvo, peči, orodje, barve, steklo, porcelan, kuhinjske posode in drugo. Slovenci, tukaj imate priliko, da si nakupite dobro in trpežno blago pri domačinu. Kdor kupi pri nas, dobi vedno dobro in poceni blago. Blago dobivam naravnost iz tovarne, kar mi je preskrbel dobro znani trgovec Anton Grdina, ki me je tudi priporočil pri najboljših prodajalnah, tako da dobim blago po istih cenah kot on, za kar se mu iskreno zahvalujem. V službo sem vzel dobro znanega rojaka I. Milerja, ki je v tem poslu izučen. Ako hočete imeti napeljano peč s plinom, se obrnite na mene. Priporočam se vsem Slovencem v obilen poset.

JOSIP JERIČ,
3583 E. 81st St.
Tel. Cuy. Union 102 L.

Lepa prilika.

Slovenci, nudi se vam lepa prilika, katerega veseli kupiti hišo v Nottinghamu, O. v bližini Mr. Drugoviča. Naprodaj imam 8 hiš in 12 lotov. Hiše so jako poceni, prodajajo se na male obroke, plačate pa naprej le par sto. Za nadaljna pojasnila vprašajte pri John Zulich, 1197 E. 61 St. Telefon Princeton 1326 L. (26)

ZAHVALA.

Podpisana se zahvalujem društvu Srca Marije, (staro), ki mi je tako hitro in pošteno izplačalo $256.50 in pa dr. sv. Vida, št. 25. K.S.K.J. za svoto $1000.00 kot smrtnino po mojem možu. Gori imenovana društva priporočam vsem Slovencem in Slovenkam kot izvrstna društva. S spoštovanjem

udova Frances Grilc.

Pozor rojaki!

Kdor si želi postaviti hišo v Nottinghamu in okolici na svojo plačano zemljo ter z malim denarjem, naj se obrne do mene, ker mu zgotovim dobro delo in preskrbim tudi druge potrebščine. Vinc. Badalich, stavbenik. Nelson ave., stop 125 Shore Line. Pisma naslovite: Box 289, Nottingham, O. (14—21—Fri.)

Zahvala.

Podpisani soprog pokojne soproge Baraga se najuludneje zahvalujem vsem prijateljem in sorodnikom, ki so ob času bolezni in smrti ter pokopa moje soproge stregli, pomagali in skazevali svoje sočutje. Iz srca se zahvalujem za krasne in številno podarjene vence. Nikdar vas ne bom pozabil in povrnil ob vsaki priliki enako, ker vem, kako milo je, kadar potrebuje človek tolažbe. Prisrčna hvala društvu Srca Marije za toliko požrtvovalnost, ker me je rešilo velike revščine, priredilo tako krasen sprevod. Povsod bom priporočal to društvo. Vsaka ženska, ki je brez društva, bi morala biti članica pri tem društvu. Zahvala pogrebniku Antonu Grdina, ki je storil vse najboljše. Želim vse, da bi bili zdravi in ne skusil nihče toliko gorja kot sem jaz.

Jakob Baraga, Anton Osvald brat soproge Baraga.

POZOR!

Delničarjem Slov. Del. Zadružne Zveze se naznanja, da se bodejo izdajale delnice vsak torek in četrtek ob 8. uri zvečer v Knausovi dvorani. Do delnic so upravičeni samo oni, kateri so uplačali celo svoto, t. j. $10.00. Nikdo ne dobi delnice, če slednja ni popolnoma uplačana.

M. Petrovčič, taj.

Topla soba se da v najem za enega ali dva fanta. Vprašajte na 5602 Carry ave. (15)

HIŠE NAPRODAJ.

6-2-$204-$1900 E. 63 St.
7-2-$216-$2300 Metta ave.
9-2-$276-$3000 E. 62 St.
9-2-$276-$3000 E. 60 St.
18-4-$444-$4200 E. 63 St.
12-2-$408-$4500 Carl ave.
10-2-$336-$3150 Bonna ave.
7-1-$216-$2700 E. 63 St.
11-2-$336-$3150 E. 49 St.
11-3-$324-$2700 E. 66 St.
7-2-$264-$2700 Prosser ave.
12-2-$396-$4200 E. 61 St.
15-4-$408-$3500 E. 61 St.

Opomba: Prve številke pomenijo število sob, druge za koliko družin je hiša, tretje, koliko hiša nese renta na leto, četrte, koliko je cena hiši. Vprašajte pri John Zulich, 1197 E. 61 St. Telefon Princeton 1326 L. (16)

POZOR!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem dobil večje število importiranih gramofonskih plošč za grafofone. Kdor jih želi, naj ne odlaša. Se priporočam (16)

FRANK ČERNE,
6034 St. Clair ave.

POZOR!

Pozor Slovenci in posestniki, ako imate stanovanje oddati v najem, oglasite se pri meni, ker imam že zdaj mnogo družin, ki si želijo stanovanje premeniti. John Zulich, 1197 E. 61 St. Princeton 1326 L. (22)

Iščem mesarja za svojo mesnico. Želim, da je vešč, dober in stalen mesar. Kdor hoče sprejeti, naj se obrne na S Kovačič, 3812 St. Clair ave. (15)

Pozor! Delo! Pozor!

Ugodna prilika za rojake, katere veseli šumsko delo. Radi odhoda v staro domovino prodam konje, vozove, sani, več gozdarskega orodja, konji so teški od 3400 do 3900 vsak par, zaslužijo po $12.00 do $14.00 na dan v poletju, in po $22.00 do $25.00 po zimi, vsak par konj. Pogodbo jamčim za več let, katero imam napravljeno s kompanijo. Najbolje je, če se spravijo dva ali trije skupaj, ker laglje delajo. Za podrobnosti se obrnite na lastnika Hubert Mihič, Limestone, N. Y. (17)

POZOR!

Podpisani prosim rojake v Clevelandu, če je k njim dospel neki fant, ki je bil namenjen iz starega kraja v Cleveland. Vozila sva se skupaj na parniku "Majestic". Pomagal mi je nositi kovček, pa so ga zadržali v New Yorku, in sem ga tako zgubil. Ker ne vem imena dotičnega fanta, tudi kovčeka nisem mogel dobiti. Prišla sva v New York januarija letos, in kakor mi je fant pravil, je doma iz fare Studenec na Dolenjskem. Kdor mi naznani njegovo bivališče, mu bom zelo hvaležen. Frank Vevar, Box 34, Lorain Ohio. (15)

Naznanilo.

Iz urada tajnika društva sv. Vida, št. 25 KSKJ. se naznanja članom, kakor že poročano, da bo imelo društvo svojo skupno velikonočno spoved 15. februarija zvečer v cerkvi sv. Vida, in skupno sv. obhajilo, v nedeljo, 16. februarija, ob 8 uri zjutraj. Člani so prošeni, da se vdeležijo polnoštevilno, kakor pravijo društvena pravila stran 13, poglavje III. točka 3.

Člani so prošeni, da se dne 16. februarija ob 7.30 zjutraj zberejo v Knausovi dvorani, da skupno odkorakajo v cerkev in objednem so prošeni da prinesejo vsak svojo regalijo (znak) s seboj in si ga pripno na prsa, kakor se to spodobi članom kat. društev. Spovedni listek naj se odda pri obhajilni mizi.

Z bratskim pozdravom

Josip Russ, tajnik

Dr. S. HOLLANDER,
zobozdravnik.
Vhod na 55. cesti, nasproti Lake Shore Banke, nad lekarno. Isti vhod kot za dr. Schotta. Fri.-15-25.

Našli smo

da je slovenski zobozdravniški zavod imel krasen napredek leta 1912. Posli so se povečali za 40%, cene so ostale iste. Ena cena vsem ljudem vselej. Tu se ne poganja, vi dobite za kar plačate. Najbolje delo za srednje cene. Nekaj vzrokov, zakaj smo vedno zaposljeni.

1. Mi ne rabimo slabega, drobnega zlata. 2. Inštrumenti so čisti. 3. Delo najbolje. 4. Cene zmerne. 5. Občevanje uljudno. Vaš jezik se govori pri nas. 7. Izkušen zdravnik sedmih let. 8. Naši bolniki nas priporočajo. 9. Samo najbolje blago se rabi. 10. Največjo pozornost posvečamo Slovencem. 11. Vrednost denarja dobite pri nas. 12. Deremo zobe brez bolečin. 13. Delo garantirano 10 let, če se kaj pokvari, zastonj popravimo. 14. Vi ste v tem uradu doma. 15. Ženska postrežba. 16. Zdrav, čist urad. Vprašajte svojega soseda. Prosta preiskava. Kjer naredimo drugo delo, ne računamo za puljenje zob.

Dr. A. A. Kalbfleisch
White Cross zobozdravnik.
6426 St. Clair-av.
Odprto od 8. do 8.

OZON
Up jetičnih.

Če imate hud kašelj, krehate in pijujete, če imate bolečine v ledju, če zgubivate težo, če nimate apetita, se potite ponoči in ste sploh slabi, pojdite takoj k zdravniku, če nečete postati žrtev časovne bolezni — jetike.

Edino pravo sredstvo, s katerim se moremo varovati proti jetiki je

OZON

S samim **OZONOM** so se dosegli čudoviti uspehi pri vseh boleznih pljuč, ledja in krvi, tako da so skoro vsa zdravišča v državi že upeljala ozonske aparate.

Ne zgubite upa!

OZON je pomoč, katero iščete in vedno bo uspešna. Ni treba več, da zapustite dom, družino in prijatelje in greste tisoče milj daleč, da dobite pravi ozon, ki ugonobi bacile jetike. Učenjaki so prinesli to slavno zdravilo v naše mesto, in ozdravljenja po tem zdravilu so bila čudovita. Ni vam treba niti enega dneva zgubiti od vašega dela. Ko pride to zdravilo v pljuča in kri, takoj čutite njegovo korist, in v kratkem zgine kašelj, vaš apetit je dober, spanje se vrne, pridobite na moči in teži.

Vsa pojasnila o tem zdravljenju dobite v uradu

Dr. L. E. Siegelstein,
308 Permanent Bldg.
746 Euclid ave.

Austro-Americana
S. S. CO.
Direktna vožnja med New Yorkom in Avstro-Ogrsko
NIZKE CENE.

Fina podvorba, električna luč, izvrstna kuhinja, prosto vino, kabine tretjega razreda na ladiji Kaiser Franz Joseph I. in Martha Washington. Govorijo se vsi avstrijski jeziki.

Kompanija ima sledeče dvovijake: Kaiser Franz Joseph I., Martha Washington, Laura, Alka, Argentina, Ocenia, in nove ladije se le delajo. Za vse podrobnosti se obrnite na generalne agente.

Phelps Bros. & Co.
2 Washington St. New York, N. Y.
ali pa na priznane agente v Z. D. in Canada.

DOBRE PLINOVE PRIPRAVE.

Ali veste, če imate prave plinove potrebščine v vaši kuhinji? Ali imate najboljši kuritnik, pečenik in kuhalnik? Pridite in obiščite našo

IZLOZBO PLINOVIH PRIPRAV.

Prva vrata od plinovega urada, 621 Superior Ave. nasproti Hollenden hotelu. To je največja trgovina za plinove potrebščine v Ohio. Tam dobite vse, kar potrebujete skupno z uporabo plina.

Mnogo novih iznajdb dobite v tej trgovini. Pridite jutri.

THE EAST OHIO GAS COMPANY,
1447 EAST 6th STREET.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAC
6105 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih in trpežnih jesenskih in zimskih oblek ter suknenj. Prodajam obleke po meri in že narejene. Priporočam se slavnim društvom v napravo uniform in izvršujem vse druge krojaške naročila. Priporočam tudi svojo veliko zalogo vseh moških potrebščin.

Edini založnik vseh sokolskih potrebščin.

Tel. Princeton 2402 W. SVOJ K SVOJIM!

Anton Bašca,
1016 EAST 61st STREET.

Naznanjam vsem rojakom, da se odsedaj naprej dobijo pri meni suhe in prekajene klobase, špeh, kajzerflajš, šunke, plečeta, želodci, mast. Cene nizke. Naročila se sprejemajo tudi zven mesta.

J. S. Jablonski,
SLOVENSKI FOTOGRAF.
6122 ST. CLAIR AVE. N. E.

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za $3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastonj. Vse delo je garantirano.

SLOVENSKO
PODJETJE

Z naselbino rastejo tudi slovenske trgovine, v katerih dobite danes vse, kar potrebujete za vaš dom in vašo družino.

V naši popolnoma nanovo urejeni trgovini dobite veliko izbero, pohištva, kakor omare za obleko, kuhinjske omare, omare za porcelan, mize, stole postelje, žimnice, posteljne preproge, kovtre, raznovrstni porcelan, kakor krožniki, za meso in juho, razne skledice, vso kuhinjsko opravo, kakor ponve, lonce, nože, vilice, žlice, in še sto in sto raznih drugih posod in priprav, ki se rabijo pri hiši.

NAŠA POSEBNOST JE: POSODE VSAKE VRSTE PO ..... 10c.

Poleg te trgovine pa imamo tudi POGREBNI ZAVOD. Sprejemamo naročila za kočije in automobile za vse prilike. Cene vedno najnižje. Postrežba točna.

Fran Zakrajšek,
SLOVENSKI POGREBNIK IN BALZAMIST.
TRGOVINA S POHIŠTVOM.
Tel. Princ. 1270-K 6208 St. Clair-av Tel. Princ. 1270-K

Domotožje.

Marja V:

Bil je zelo žalosten. Že šest tednov je bil v Ameriki in še vedno ni mogel najti dela. Že ves brezumen je bil, potrt in otrpnjen. Kakor, da je v sanjah, da ne živi resnično. Kraj kjer je živel, je tako drugačen, kakor vse, kar je videl doslej. To veliko, neizmerno hrupno mesto je bilo tuje, ljudje tako čudni, samosvoji in po ravnih ulicah vozovi, tramvaji, avtomobili. Vse nekam leti, divja, nor nemir je povsod. Hiša, kakor hiša, vse enake, visoke, puste, ena ob drugi brez kraja in konca, uljnjaki, kjer živi za cele vasi ljudi. Ulica vodi v ulico, dolgo raztegnjena, da ji ne vidiš ne konca, ne začetka. Celo popoldne hodiš in zdi se ti, da stojiš ne enem samem kraju. Po tramvajih te vlečejo tovariši, po stopnjicah navzgor, na visoke mostove in spet doli v zemljo, kjer je isti ropot, isto drdranje koles, krik, cvilenje šin, bobnenje. Glava se ti vrti od vsega tega, kakor pijan tavaš po tem čudnem, strašnem svetu. Pehaš se okoli zdaj sem, zdaj tam. V nekakih pisarnah hodiš in ne veš zakaj, pred nekakimi vrati stojiš danes tu, jutri tam in se drenjaš med ljudmi in čakaš, da bo tudi na tebe kdo pokazal s prstom in da boš imel nekak zaslužek, nekako delo. Kakor majhnega otroka te vodijo tovariši, držiš se jih za rokav v strahu, da te ne izgube, da ne ostaneš sam.

Vsi so že dobili kakšno delo. Samo on nič, kakor da je uklet. Drugi so prišli, novi in so hodili ž njim okrog. In vsak je kaj našel, vsak se je že nekam utisnil h kakemu delu, samo on ne zna, samo on nima sreče. Stoji, kakor lesen, gleda, odpre usta, hoče nekaj reči in že so se obrnili od njega, že je zamudil trenotek. Nekaj ga tiščí za vrat in srce v prsih je, kakor kamen.

Odšel je od doma nerad. Ampak bratu je moral izplačati njegov del, zadolžil se je. Če bi bilo šlo po njegovem, bi prodal kos zemlje od hiše, pa bi se bilo zopet živelo. Ampak žena mu je prigovarjala, naj nikar ne stori kaj tacega. Saj je posestvo majhno, da se komaj izhaja. Dobro bi bilo, če bi še kako njivico kupili, še en travnik bi jim bil potreben a ne, da prodajajo. Treba je misliti na bodočnost in na otroka. Dve deklici sta imela. Ena je imela pet, druga tri leta. In za punčki bi bil dal svojo srčno kri. Sosedje so se mu včasih smejali, ker ga ni bilo videti brez otrok. Povsod ju je jemal s seboj. In še ženska deca, to jim ni šlo v glavo, da bi jih človek toliko čislal. Na fanta se še nekaj da na kmetih, ampak punce, — na! — kdo bi mnogo porajtal. Njemu se je zdelo neumno, da ga pikajo. Da ne razumejo, kako rad ima svoji mali deklici. Kakor dva angeljca sta bili. Kakšna prijazna obrazka, ljubeznjive oči, da bi ju človek gledal in gledal brez prestanka.

In zato je poslušal ženo. Treba v svet za zaslužkom, da bo danes ali jutri preskrbel deklici, kakor se spodobi. Odpravil se je v Ameriko.

Kar srce se mu je trgalo, ko je odšel z doma. Ni dovolil, da bi ga žena spremljevala z deco. Vrnil bi se bil. Kakor živa rana ga je skelelo v prsih. Še par drugih je odšlo iz njegove vasi. Veseli so bili in korajžnji, peli so in govorili o bodočnosti. On pa je molčal in kar dušilo ga je od žalosti. Peljali so se po železnici in on je mislil na ženo in na deklici. Kakor da se mu je srce odprlo in zdaj teče kri iz te rane, srčna kri vsa vroča, nevidljivo teče ali brez prestanka, da je ves slab in bolan. Dopotovali so do pristana. In ko je zagledal morje je vedel, da ne more čez, ne more proč. Pogreznil se bo v to neizmerno vodo in nikoli več ne bo ugledal svoje domače hiše, svoje dobre žene, svojih ljubih otrok.

Kar na zemljo se je vrgel in ni hotel dalje.

"Jaz moram domov, ljudje božji! Jaz moram domov!" je stokal in vpil, kakor da je ob pamet.

Tovariši so se jezili. Psovali so ga, da je bojazljivec, naj ga bo sram. Saj ni več otrok in ve kaj je treba in kaj mora biti. Izposodil si je doma denar za pot, še bolj se je zadolžil. In zdaj se bo vrnil, da se mu bo smejala cela vas. Kazali bodo za njim, njegovo ženo bodo zasmehovali in otroke bodo dražili, kakšen je njihov oče. Ves zmešan, ne ve, kaj dela, nekako butalo neumno, veša in ne mož.

Po sili so mu dali vina, da bi dobil pogum, ampak on je bil ves pobit. Tarnal je, kakor da bi ga peljali v klavnico. Domu se mu je tožilo, da bi po kolenih plazil v domačo vas. Zdelo se mu je, da ne bo nikoli več ugledal morje. Da ga bo pogoltnila ta čudna modrozelena voda, ki se lesketa v daljavo vsa tajnostna, nevarna in potuhnjena. Vzkipela bo, zašumela bo in izginila bo ladja v globokih vodah za večno. Nikoli več, nikoli več ne bo objel svojih otrok, nikoli več ne bo videl onih plavih oči, lepih, kakor nebo, in ona usteca ne bo več videl, ona rdeča usteca in bele, prebele zobke.

Tovariši so ga suvali, naj ne počenja neumnostij. Vzeli so ga medse v sredo in drenjali ga proti obali, kjer velikanski parnik čakal na množico, da jo popelje v drug, nov svet.

"Vsaj oči mi zavežite," se je spomnil. "Da ne vidim te vode, tega strašnega, prokletega morja."

Zavezali so mu oči in peljali so ga po dolgem mostovžu po dolgih hodnikih v žrelo mogočne ladje.

Imeli so križe ž njim na celem potovanju. Tolaži ga ali ne tolaži, on vzdihuje, tarna, boji se. Stresa se ladja od močnih sunkov parnih strojev, ki jo ženejo naprej, ziblje se na mogočnih valovih nepreglednega morja, a on čaka, čaka, kdaj se bodo razdrobile stene, kdaj se bodo udrla tla in se pogreznejo vsi v strašne vodene globočine. Drugi se kratkočasijo, pogovarjajo, kartajo, samo da bi prej potekel čas, a on sedi vedno na istem mestu, zija pred se in momlja polglasne besede, da je druge strah in jih skrbi, kaj bodo ž njim, če ne pride k pameti. Vdihuje, da ni moči spati zraven njega po noči a po dnevu se naslanja okrog, kakor neka slika strašnih rečij, ki jih čakajo. Jezni so nanj vsi potniki, da jim moti upanje za bodočnost, da jim jemlje vero v srečo, da jim kali sladko upanje o uspehu s svojimi črnimi prerokovanji.

Ko so se izkrcali mu je bilo še težje. Zapustiti je moral ladjo, ki pojde sama nazaj na ono drugo stran, na oni drugi prod, za katerim je tam daleč za planotami in gorami njegova domovina. Na vse strani so se razšli tovariši, na vse vetrove jih je raznesla železnica. On in še par drugih so ostali v prostorni, veliki hiši zunaj mesta, kjer je stanovalo kakih petindvajset rojakov. Eden od njih je bil oženjen in njegova žena je kuhala vsem, gospodinjila vsem, prala za vse, šivala in pospravljala vsakemu, kar je bilo potrebno. Kakor bratje so živeli med seboj, hodili skupaj na delo, pomagali eden drugemu in svetovali novodošlecem, kolikor je bilo le mogoče. Učili so jih najpotrebnejše angleške besede, pokazali so jim mesta, kjer bi se dobilo delo, vodili so jih okrog tovaren, če so imeli balo prostega časa. Če je bil kdo brez službe, skrbeli so drugi zanj, dokler ni zopet našel dela in jim povrnil. Če je kdo zbolel, so mu stregli, nosili mu zdravila, brigali se zanj, kakor da jim je bil v najbližjem sorodstvu.

Tudi njega so sprejeli prijazno. Pošiljali so ga okrog po mestu, učili so ga, s kterim tramvajem naj se vozi, s kterо linijo, da bo prišel na cilj. Ampak on si ni mogel ničesar zapomniti, tako je bil boječ in neroden, kakor petleten otrok. Neopisljivo domotožje se je polastilo njegove duše, da ni bil sposoben nobene pametne mi-

li, nobenega prevdarka. Vso moč je izgubil, vso voljo, kakor slep se je prepustil osodi, naj stori ž njim kar hoče.

Jezili so se nanj in vendar se jim je omilil. Ta in oni ga je vzel seboj v mesto in iskal zanj dela. Ampak nesreča se ga je prijela in vedno so se vrnili praznih rok nazaj. Kmalu je potrošil tisti mal denar, ki ga je prinesel s seboj in že par tednov so ga redili rojaki. Vsi so dobili delo in zaslužek, on je bil edini, ki je jedel zastonj, za tuje žule. In ničesar si ni znal zapomniti, še ulice ni znal izgovoriti, kjer je stal njih burd... Enkrat je zgubil na nekem ogromnem kolodvoru sred mesta tovariša, ki ga je vlekel s seboj z ene ulice v drugo, da mu najde dela. In ko je videl, da je sam med tistimi tujimi ljudmi, ki so se mrzličnо hitrici drenjali mimo njega ne zmeneč se zanj, se je razjokal, kakor otrok. Zagrabil je nekega človeka za roko in ga vprašal, kam naj gre. Pogledal ga je človek en trenutek, hladno in tuje, skomignil je z ramami in se izgubil v množici. Sto in tisoč ljudi je vrvelo okrog njega in on je stal med njimi tuj, sam in kakor nem. On ni razumel njih, oni ne njega.. Milo se mu je storilo, da nikoli tako. Oh, kje je njegova domovina, kje njegova domača vas! In hčerki ljubeznjivi, žena! Neizmerna daljava leži med njim in domačo zemljo in komaj da jo dosežejo njegove hrepeneče misli, srce ga je zabolelo, kakor da se je oster nož zapičil vanj, meglilo se mu je pred očmi od solza. Preril se je do nekega kota, naslonil glavo na zid in jokal, jokal iz dna duše.

Tako ga je našel tovariš, sreča velika, slučaj, v tem babilonskem vrvenju prihajajoče in odhajajoče množice.

Že so godrnjali v burdu, naj s spametuje. Če bo tako mehkužen, tako občutljiv, ne bo dosegel ničesar. Tu je treba stisniti zobe, pritajiti srce in s pestjo delati pot pred seboj, s komolcem suvati v stran, kdor ti je na potu. Radi pomagamo, ampak nekaj dobre volje je že treba pokazati, pretežko, prekrvavo se zasluži tukaj kruh, da bi ga dajali lenuhom.

Ni odgovorajal na ta očitanja. Miren je bil in pohleven in kakor v strahu pred celim svetom. Prišli so novi delavci v burd na stanovanje in njegovo posteljo je dobil drugi, ki je plačal.

"Boš pa z menoj spal," je rekel dobrodušen tovariš in skupaj sta legla na ozek, trd ležaj. Pa tudi ta se je jezil nanj. Celo noč je vzdihoval, tožilo se mu je po otrocih, po ženi, po domu. In tovariš je bil truden od težkega dela, potreben počitka.

"Mir mi daj, ne nori!" se je hudoval.

In nesrečnež je vstal in bos tavaal okrog po sobah in po hodnikih. Zgodilo se je, da je sred noči vzdihnil strašen krik, da je tulil in jokal kakor norec.

"Moja žena! Moja deca!"

Poskakali so tovariši iz postelj, tolažili ga, jezili se nanj, pretili, da ga vržejo na ulico. Naj vsaj molči, ko že ni za pošteno delo. Naj pusti da drugi spijo, če se njemu bledi.

Ali ni jih slišal, ni razumel, kaj mu govorijo.

Bulil je predse in cele ure klical z enakomernim, pretresujočim glasom:

"Moja žena! Moja deca!"

Celo tepli so ga, da bi ga pripravili k sebi. Polivali so ga z vodo, suvali so ga, kričali nanj. Ali kakor lesen je bil, brez čustva. Ni se umikal njihovim udarcem, ni odgovarjal njihovim psovkam. Kakor pes v mesečni noči je tulil venomer:

"Moja žena! Moja deca!"

"Bolan je," so spoznali tovariši. "Toži se mu po domu tako, da se mu je zmešalo."

Postali so boljši ž njim, bolj prijazni. Tudi njim se je tožilo v srcu po svojcih, pod trdo skorjo so skrivali čustva nežna in pesniška. Tudi oni so točili včasih v skrivnih trenutkih solze po domovini. Tudi oni so pisali pisma domov, kakor bi namakali pero v srčno kri. Posvetovali so se, kaj bi storili ž njim in eden od njih je sklenil, da je treba pisati njegovi ženi, da pošlje denar za pot nazaj.

Vprašali so ga za njen naslov in mu povedali, kaj nameravajo. Ampak on je odkimal in se branil z vso močjo.

"Ne tega ne smem! Kaj bo iz mojih punčk? Kaj bo z ženo na stara leta? Vsa hiša in tisto malo beraške zemlje, kar je še naše, mora ostati. Pri nas je ubog kraj in slaba dnina. Ne more se z rokami zaslužiti toliko, da bi človek bil sit. Naj jim še zadnje zapravim, še kočico zadolžim? Da bomo berači, da bodo moje punčke hodile okrog tujih pragov, da jih bodo tuji ljudje podili od hiše?! Lastni oče naj jima še to uniči, kar imajo."

Postal je zgovoren in živahen.

"Ne zgubil se bom po tem strašnem tujem svetu, v kakšen kot se bom stisnil, da poginem, ko ni sreče za — me. Namenjeno mi je tako, saj sem vedel."

In zopet je obmolknil. Ni legel zvečer k tovarišu, ostal je pri mizi, naslonil je komolce na mizo in razmišljeval.

Poslovil se je drugo jutro in hotel v mesto, pa ga niso pustili. Nekdo mu je našel delo v neki tovarni.

Dva dni je hodil tja. V glavi se mu je vrtelo od hrupa neštevilnih strojev, od cvilenja koles, od premikanja, vrvenja, od hrupa in šuma. Moral je ravnati lesene kose pred bliskovo vrtečo se pilo, ki je rezala natančno in hitro debele deske, kakor papir. Meglilo se mu je pred očmi, ko je to gledal. Kakor da je pila živa, se mu je zdelo. Da se jezi nanj, da ga sili, da ga lovi, peha. Hitel je, kar je mogel, naravnal je, popravljal, polagal, nove deske pred okroglo, vedno enako pojočo, zvenečo pilo. Cvrnk! je naredilo skozi les in že se je spet vrtelo ostro kolo na prazno v zrak s tenkim, hudobnim piskom. Gnalo ga je, pripogibalo po nove deske, da je zarenketalo tenko brušeno jeklo po lesu, zapelo z dolgim polnim glasom skozi desko in zopet zažvižgalo, zasikalo na prazno, jezno nekako, škodoželjno in ko je stregel temu neumornemu, kakor las tenkemu, bleščečemu kolesu. Zasužnjila ga je ta trda, ostra kovina, z jeznim bliskom je gledala vanj in mu zapovedovala z hudobnim sikotom, da se je zmajeval zrak, kakor od vetra. Precej, ko je ugledal prvikrat to besno stvar, ki se je vrtila v divji hitrici, ga je stisnilo nekaj zlega v prsih. Zbal se je peklenske hitre ostrine in če bi bil mogel, bi bil utekel iz te velikanske dvorane, kjer se je na stotine takih bliskajočih pil vrtilo v blazni hitrici. Vedel je, da se bo zapodilo noro kolo vanj, kakor divja zver, in ga bo zgrabilo v svojem strašnem teku. Po noči se mu je sanjalo, da se katali hudobno kolo za njim, da ga psikajoč lovi a on beži, beži. Stokal je tako, da so ga tovariši prebudili. Vendar so ga hvalili, da dela in ga tolažili, da se bo že navadil.

Tretji dan popoldne je bilo, ko ga je nekaj vščipnilo v levo roko. Čisto nalahko ga je vščipnilo in z neizmerno prestrašenimi očmi, z neopisljivo grozo je zagledal, kako sta mu odpadla dva prsta, kako sta dva rdeča curka šinila po belih deskah in jih v trenutku pobarvala z leskečo rdečico. Stemnelo se mu je v znak.

Ležal je nekaj časa v bolnišnici. Tovariši so ga obiskovali in ga odpeljali zopet k sebi, ko je ozdravel. Na levi roki sta mu manjkala mazinec in naprstnjak. Še bolj čuden je bil, še bolj pohleven, kakor prej. Tovarišem se je smilil, molčali so in čakali, da sam nekaj ukrene.

Tisti dan pred Božičem je bilo. Gospodinja je pospravila hišo, pogrnila v obednici mizo z belim prtom in pred vsak krožnik položila smrekovo vejico. Vsak je nekaj prinesel. Že prej so se dogovorili, da bodo obhajali praznike praznično, kakor doma. Veseli so bili in brezskrbni, smejali so se in pripovedavoli, koliko je vsaki od njih poslal domov za prazni-

ke in da zdaj tudi sebi z mirno vestjo privošči kaj boljšega.

Samo on je bil miren in tih, kakor vedno. Jedel je z njimi od vsega, kar so mu dali in se stisnil potem v svoj kot, kjer je ždel vsak večer, dokler so polegli spat. In ko so bili oni drugi najveselejši, je zdrknil na tla, po dolgem se je stegnil po tleh in je zajokal tako bridko, da je vse zazeblo. Ostrmeli so, obnemeli so.

Ležal je na podu, butal, kakor brezumen z glavo ob pod in tarnal s pretresujočim glasom.

"Moja žena! Moja deca! Domov bi rad, k njim bi rad. Da bi jih samo še enkrat vide!! Ampak ne bo mi sojeno! — Moja žena! Moja deca!"

Ko so se malo spametovali, so skočili k njemu in ga vzdignili kvišku. Toda iztrgal se jim je iz rok in vdaril z glavo ob zid na vso moč.

"Naj umrjem! Bo vsaj prej konec! Zakaj sem pa odšel z doma, od svoje sreče! Zakaj sem pustil svoje solnce, zakaj sem vrgel zadovoljnost od sebe?! Zakaj sem otroke pustil in ženo in se polakomnil za tujimi denarji. Moja žena! Moja deca! Srce mi iztrgajte! Kakor žrjavica me peče."

Trgal si je obleko raz prsi, in butal z glavo v zid, ves divji, da ga niso mogli vzdržati.

"Proklet sem in pogubljen, ker me je omamilo to lažnjivo zlato v tej strašni deželi. Nikoli več ne bom videl domovine, nobenkrat več. Uboga moja žena! Uboga moja deca!"

Ves okrvavljen se je zgrudil na tla, kakor ubit.

Položili so ga na posteljo, trudni, razburjeni.

Nekaj jih je s trdo roko iztrgalo iz njihovega veselja. Nekaj se je segnilo surovo in brezobzirno tudi v njihova srca, da so se spomnili svoje krvi onkraj morja, svojih tihih vasij, svojih lepih domačih krajev. In lačna želja se je vzbudila v njihovih dušah, prešestna misel, da bi vse pustili in se podali nazaj v stari, ubogi in vendar tako bogati, tako krasni don. Ni bilo mesa doma, ali kruha je bilo. In bila je domačija, lepi domači hribi, domači ljudje. Zaskelelo jih je v prsih, stožilo se jim je. Vsi so mislili: Nazaj! Nazaj!

Eden od njih se je streznil in vprašal:

"Kaj bomo s tem človekam? Znorel nam bo."

In nekdo mu je odgovoril:

"Domov ga pošljimo. Dosti nas je. Vsak bo dal par dolarjev, pa naj gre."

"Naj bo! Božičen večer je nocoj."

Človek se je zdramil. Umivali so mu obraz z vodo in že so se smejali.

"Domov te bomo poslali. Pa boš moral pozdraviti vse naše ljudi."

"Vse naše vasi."

"Celo našo deželo."

— — — — — — — —

Čez tri tedne je bil doma.

Najnovejše za rojake

Jedini naš rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakoršnih še ni bilo. Alpen tinktura, od katere v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali in ne siveli. Alpen pomada, od katere moškim v 6 tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne siveli. Revmatizem, kostibolj, trganje v rokah nogah in križicah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim. Vsakovrstne rane opekline kurja očesa, bradovice, potne noge, ozebline in vse druge slične bolezni se pri meni hitro ozdravijo. Cenik pošljem zastonj ali pa pridite osebno.

JAKOB WACHČIČ,
1092 E. 64 Street,
CLEVELAND, OHIO.

Slovenci v Rock Springs, Wyo. in okolici se opozarjajo na izvrstno slovensko domačo gostilno

ANTON JUSTIN-A

ki garantira vedno dobro postrežbo. Priporočam se tudi za pošiljanje denarja v staro domovino in prodajo parobrodnih listov. Pošiljam vojaške knjižice v podpis za oproščenje vaj.

ANTON JUSTIN,
Rock Springs, Wyo.

Društveni oglasi.

EDINOST
Sl. Nar. Pevsko Pod. Sam. društvo
ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Bradells Hall vogal 31, ceste in St. Clair ave. in pevske vaje vsak torek in petek. — Predsednik Fr. Vihtelič, podpredsednik A. Žnidaršič, blagajnik F. Pavšič, I. tajnik Frank Makše 4229 St. Clair ave. Vsa pojasnila daje prvi tajnik.
marc 29. 13.

SV. JANEZA KRSTNIKA, št. 37 JSKJ
Predsednik Louis J. Pirc, 6119 St. Clair ave.; tajnik Ivan Avsec, 3558 St. Clair ave.; blagajnik A. Zakrajšek, zastopnik Ant. Grdina, 6127 St. Clair ave. — Društvo plačuje lepo tedensko podporo. Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v John Grdinovi dvorani. 6021 St. Clair ave. Društveni zdravnik J. M. Seliškar, 6127 St. Clair ave.
1. april 13.

SAVA št. 87 S. S. P. Z.
ima svoje redne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri John Grdina 6021 St. Clair ave. — Predsednik Jos. Polanc, 1101 E. 63 St.; tajnik A. Naglič, 986 E. 79 St..; blagajnik Tom Jereb, 1268 E. 55th St. — V društvo se sprejemajo rojaki od 16 do 55. leta. Torej imajo rojaki, ki so prekoračili 45. leto, lepo priliko, stopiti v društvo, ki daje $8.00 na teden bolniške podpore in $500.00 smrtnine.
1. feb. 13.

Dr. SRCA JEZUSA
ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 1. uri popoldne v Knausovi dvorani. — John Pekolj predsednik, 6011 Bonna ave.; Math Oblak tajnik, 1233 E. 60 St.; J. Brus rač. tajnik; John Levstek blagajnik 1121 E. 66 St. F. Levstek in F. Komidar odbornika. Maršal A. Škulj. Društveni zdravnik J. M. Seliškar, 6127 St. Clair ave.
31. dec. 13

SV. JOŽEFA
Sam. kranjsko kat. podp. društvo
ima redne mesečne seje četrto nedeljo v mesecu ob 2 uri pop. v Knausovi dvorani. Vstopnina od 18 do 30. leta $1.50od 30. do 35. leta $2.00 in od 35. do 40 leta $2.50. — Predsednik Frank Koren 1583 E. 41 St. prvi tajnik Fr. Košmerlj 455 E. 152 St. Collinwood. II. tajnik Ant. Bolka, 1131 E. 63 St., blagajnik John Grm 1089 E. 64 St. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu. Zastopnik za zapadno stran (West Side) Georg Kofalt, 2038 W. 105 St. N. W.. Zastopnik za Newburg John Lekan 3514 E. 80 St. S. E.
1. jan. 14.

SV. ANTONA PADOVANSKEGA
Mlad. podp. društvo v Newburg, O.,
ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo ob 2. pop. v M. Plutovi dvorani na 3611 E. 81 St. — Predsednik Jos. Lekan 3556 E. 80 St.; tajnik Dom. Blatnik 3538 E. 82 St.; blagajnik Fr. Plut 3611 E. 81 St.; Načelnik Louis Gliha 3572 E. 82 St.
1. jan. 14.

LUNDER ADAMIČ št. 20 S.S.P.Z.
Dramatično in podporno društvo
ima redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v veliki Knausovi dvorani dopoldne. Društvo daje $8.00 bolniške podpore na teden in $500.00 smrtnine. Redni mesečni asesment je $1.00. — Predsednik J. Marn 1107 E. 64 Street.; prvi tajnik G. Urbas, blagajnik A. Bolka 1131 E. 63 St. Natančneja poročila daje tajnik. Rojaki so vabljeni k obilnemu vstopu. Sprejemajo se tudi ženske.
1. jan. 14.

SV. ALOJZIJA
Slov. kat. vit. sam. društvo
ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo pop. ob 2. uri in redne vaje vsaki drugi in četrti torek ob 8. uri zvečer v Knausovi dvorani. Predsednik John Gornik, 6105 St. Clair ave.; podpredsednik, Frank Gornik, blagajnik Jak. Mauser, I. tajnik Fr. Makše 4034 St. Clair ave. Društveni zdravnik J. M. Seliškar, 6127 St. Clair ave. Vsa pojasnila daje prvi tajnik.
1. jan. 13.

SV. BARBARA št. 6. F. C. PA.
ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri v John Grdinovi dvorani. V društvo se sprejemajo člani od 16 do 45 letta. Vstopnina je po starosti. Bolniške podpore se plača $7.00 na teden in takoj po vstopu. — Predsednik M. Colarič 1188 E. 61 St.; tajnik Jos. Trbovec 1636 E. 38 St.; blagajnik F. Kaplan 1366 E. 41 St. Pojasnila dajeta predsednik in tajnik.
1. jul. 13.

SLOVENSKA NAR. ČITALNICA.
ima svoje redne seje vsak prvi četrtek v mesecu ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih na 1157 E. 61st St. Knjige se izposojujejo vsako nedeljo od 9. do 11. ure dop. in vsak četrtek od 7. do 9. zveč. Vsa pojasnila dajejo: Ivan Marn 6401 Bonna ave. predsednik. K. Lenče 6218 St. Clair ave. tajnik.
1 jan 13.

VRH PLANIN
Sam. pevsko in podp. društvo
ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu in pevske vaje vsak torek in petek zvečer ob 8. uri zveč. Predsednik Fr. Grdadolnik, tajnik J. Rožanc 426 E. 158 St., blagajnik K. Mandelj 15712 Waterloo Road.
1. april 12.

CIRIL METODOVA PODRUŽNICA
št. 24, ustanovljena 25. febr. 1910 v pomoč onim otrokom, katerim grozi nevarnost, da postanejo Nemci ali pa Italijani ker ne morejo priti v slovenske šole. Letni prispevek za člane je 50c. Seje se vsako drugo nedeljo v mesecu ob 3. uri dopoldne v Knausovih prostorih. — Predsednik L. J. Pirc 6119 St. Clair ave; tajnik John Vidervol 6127 St. Clair ave Mike Setnikar blagajnik, 6131 St. Clair ave.
4 avg. 11

SLOV. POLITIČNI KLUB
ima svoje redne seje vsaki drugi torek v mesecu v Knausovi dvorani ob 8. uri zvečer. — Predsednik Jos. Jarc 1140 Norwood Rd. tajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. blagajnik John Gornik 6105 St. Clair ave. Rojaki Slovenci se vabijo k temu klubu. Pojasnila dajejo vsi uradniki kluba
4. avg. 13.

ŽUŽEMBERG
Sam. podp. društvo
ima redne seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu v Bratelinovi dvorani, vogal 31 ceste in St. Clair ave. Kdor hoče k društvu pristopiti naj se obrne na Roman Maver, predsednik, 1562 E. 43 St. John Ubič 1562 E. 43 Street tajnik, ali Jos. Fabijan, 1722 E. 43 St. Društveni zdravnik je dr. Silberman. E. 40 Str. in St. Clair ave. Blagajnik Joe Šlogar 1149 E. 63 St.
1 jan 13

DELAVEC, št. 51 S. D. P. Z.
ima redne seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu, ob 2. pop. na 6006 St. Clair ave. — Jos. Želc, 6108 St. Clair ave. predsednik. Primož Kogoj, 6006 St. Clair ave tajnik. John Švete, 6120 St. Clair ave. blagajnik. Društveni zdravnik za pristop je dr. White. V društvo se sprejemajo Slovenci od 16. do 55. leta Za $1.25 na mesec se zavarujete za $7.00 bolniške podpore in $500.00 smrtnine. Za nadaljna pojasnila se obrnite na društveni odbor.
15. marc 13

SV. VIDA, št. 25. K. S. K. J.
ima svoje redne mesečne seje prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani. Predsednik Mike Setnikar, 6131 St. Clair ave. I. tajnik Jos. Russ, 1306 E. 55 St. društveni zdravnik J. M. Seliškar 6127 St. Clair ave. Jer. Knaus, zastopnik, člani se sprejemajo od 16. do 45 leta. Usmrtnina $500 ali 1000 in $6.00 bolniške podpore na teden. Novovpisani član mora prinesti zdravniške liste prvemu tajniku pred sejo, nakar se pošljejo vrhovnemu zdravniku; če ga ta potrdi, društvo pri prihodnji seji o njegovem sprejetju glasuje. Isto velja za članice. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu.
1. avg. 13.

DR. "SLOVENIJA"
ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v prostorih na 3044 St. Clair ave. Kdor želi lahko pristopi brez da bi bil pred mesecom dnij upisan, vstopnina od 17—25. leta prosta, od 25—30 let $1.00. Bolniška podpora je $6.00 na teden. Vprašajte pri predsedniku F. Špelko, 3504 St. Clair ave. ali Fr. Russ, tajnik 6104 St. Clair ave. Za brate kateri pritopajo je zdravnik F. J. Kern, 6202 St. Clair ave.
31. dec. 13.

ŽALOSTNE MATERE BOŽJE
Slov. mlad. sam. podp. društvo
ima redne mesečne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 2. uri pop. in redne vaje vsak pondeljek ob sedmih zvečer v veliki Knausovi dvorani. — Predsednik Jos. Sadar 1157 Norwood Rd. tajnik Jos. Glavič 1334 E. 55 St. načelnik F. H. Mrvar, 1361 E. 55 St. Društvo sprejema osebe od 16. do 30. leta, in plačuje $6.00 bolniške podpore. Udnina znaša 50c na mesec.
1. avg. 13.

SV. FRANČIŠKA, št. 66. K. J. S. K.
ima svoje redne seje vsako drugo nedeljo v mesecu na 2695 E. 79 St. Predsednik Egidij Vrhovec 2562 E. 79 St.; prvi tajnik Josip Perko, 6914 Grand ave.; zastopnik A. Šušteršič, 1618 Otter ave. Rojaki se vabijo k obilnem pristopu.
1. marc. 11

SLOVENSKI SOKOL
telovadno in podporno društvo
ima svoje redne mesečne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu na 6131 St. Clair ave. ob 2. pop. Starosta Frank Hočevar,; tajnik Fr. Hudovernik 1243 E. 60 St.; blagajnik John Pekolj 6011 Bonna ave. Društveni zdravnik F. J. Kern.
1. jan. 14.

SV. ALOJZIJA (Newburg)
Kranjsko slov. kat. podp. društvo
ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v M. Plutovi dvorani na 3611 E. 81 St. — Predsednik J. Vidmar 3566 E. 81 St., tajnik Josij Trček 3596 E. 78 St. S. E., blagajnik Ant. Fortuna 3593 E. 81 St. S. E.
1. jan. 14

SRCA MARIJE (staro)
žensko sam. podporno društvo
ima redne mesečne seje vsak drugi četrtek v mesecu v Knausovih prostorih ob 8. uri zvečer. —Predsednica Frančiška Lausche, 6121 St. Clair ave; podpredsednica Mary Grdina 6025 St. Clair ave.; tajnica Fany Simončič 969 Addison Rd.; blagajničarka Mary Haffner; II. tajnica Franja Trbežnik, zapisnikarca Josipina Jakšič; pomoč. tajnica Terezija Vidmar, odbornica Nežika Palčič. Nadzorni odbor: Ana Blatnik, Helena Mali Ana Skodlar. Društveni zdravnik Dr. F. J. Kern.
19. marca 13.

SOKOL, št. 62. S. D. P. Z.
Slov. žensko podp. društvo
ima svoje redne mesečne seje vsak prvi torek v mesecu v Setnikarjevih prostorih ob 8. uri zvečer. — Starostka Zofija Birk, 6029 Glass ave.; tajnica Mary Smock 1564 E. 41 St. blagajnica Mary Poznik 1259 E. 59 St
1. avg. 13

CLEVELANDSKE SLOVENKE
žensko podp. društvo S. D. P. Z.
imajo svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih g. Smrekarja na 82. cesti. Društvo daje $7.00 bolniške podpore na teden in $500.00 smrtnine. Slovenke se vabijo za pristop. — Marija Polončič predsednica 8100 Union ave. Frančiška Penko tajnica 3557 E. 81 St. Frančiška Juh blagajnica 3533 E. 82 Street.
1. jan. 13

COLLINWOODSKI SOKOL"
Samostojno društvo
ima svoje redne seje vsako četrto nedeljo v D. Staniščevi dvorani, sedaj Joe. Gornik na Calcutta ave. Odborniki so: F. Velkavrh starosta, Vinko Starman tajnik, Kr. Mandel blagajnik, Ant. Dolinar zapisnikar, M. Intihar dr. zastopnik.

Društvo je sklenilo, da se opusti vstopnina za dobo treh mesecev, ter imajo s tem tukajšnji rojaki lepo priliko, da pristopijo k temu društvu.
jan. 15. 14

Zmota.

Ivo Trošt:

Zunaj po ulici hrumi vsakdanji mestni šum in ropot. V tesni sobici gosposke hiše sedi pri mizi mlada Vlasta, mati dveh otročičev, ki se plazita ob nji kakor dve mali mačici. Vlasta joče tako krčevito, da se ji kakor valovje dvigati polni rameni. Predpasnik si tišči na obraz, da se ji prsti udirajo v mehko kožo. Vsa je obupana, zakaj tako-le sedi že drugi dan. Včasih plakata tudi nežna otroka Stanko in Olga ter poprašujeta: "Atek, atek? Kje je naš atek?" Mamica jima ne odgovarja, marveč joče še bolj obupno. Otroka zato raje ogledujeta borno opravljeno sobo, bivališče svoje stare matere Lenke, postarne hiše. Tu sem sta nedavno prihajala tako rada, ko je bila stara mati dobra in prijazna. Toda danes je v tem prostoru drugo vreme. Otroka ne vesta zanj, se izpozabita — seveda: dečku je še ne štiri, deklici komaj dve leti — pa se začneta skrivati po koteh in za pohištvom. Ali kmalu jih posvari osoren pogled tete Mane, sedeče ob vznožju edine postelje, mrko zroče predse, zakaj tudi nji ni že dan preveč ugodno na tem kraju. Otroka sta navajena poslušnosti, se za hip umirita in zopet lazita okrog mamice, kakor dve mladi mačici.

Odkar so tukaj, nista jedla po navadi, a mlad želodček se rad ne posti. V tem času je prišla že dvakrat pogledat k njim stara mati vsa objokana, ter jima donesla kruha in slaščic. Navzlic temu je otrokoma dolg čas. Domov silita k očetu in igračam.

Jokala bi z mamo, ko bi vedela, zakaj tiče v tem pregnanstvu. Mama Vlasta je premišljala že dve noči, kaj bi bilo bolj vredno objokovati: Ono, kar je izgubila, ali negotovo bodočnost, ki jo čaka še tako mlado. Izpolnila je, da bi bilo najbolje nazaj k Franu.

Slednjič stopi v sobico stara mati Lenka, nizka ženska, že napol sivih las, a prijaznega, pokorščine navajenega lica. Otroka stečeta k nji in jo primeta vsak na svoji strani za rob predpasnika in cvrčita: "Stara mama, sedaj pa pojdemo domov, reci da pojdemo, no!"

Lenka jima odgovori ne preveč prijazno: "Sedaj le pojdeta z mamo." potem pripoveduje: "Sem bila že tam, pa vajni atek je grd. Še odpreti mi ni hotel. Morda bo vam." Otroka sta povesila šobici, zakaj atek ni bil grd.

Potem se obrne Lenka k Vlasti in Mani ter zakrije lice v predpasnik. Ne brez iskrenega sočutja, ki ga ni kazal jezik, temveč tresoči se glas: "Vlasta, ti pojdi in odpravi kakor smo sklenili. Obljubi naj, da bo dajal toliko na mesec, kolikor smo dognali za otroka in zate. Ako bo rekel da ne more, naj strada sam. Vi morate imeti stanovanje in hrano in obleko kakor se spodobi družini cesarskega uradnika. Otroka ne dobi nobenega, če mu ga prav prisodi sodišče. K vam pa tudi ne sme nikoli več, da te ne ubije. Le tako mu povej izlepa. Ako ne bo zadovoljen, reci, da boš tožila za ločitev zakona. Medve s teto sve prči, kako je sunil najprej tebe iz stanovanja in te pretepal, potem še teto in mene. Me se ne damo brcati iz bivališča, ki ga plačuje Kolenec z mojo in tetino podporo.

Preveč sva ga podpirali za tako hvaležnost. Jaz ne morem več, sem stara in onemogla, pa moram še služiti.

Kar vstani in pojdi, Vlasta! Dobro se drži, saj se zase in za otroka. Nič ne odnehaj! Medve s teto te počakave tukaj."

Vlasta se dvigne in si začne urejati obleko na pot. Oči je imela objokane in rdeče, toda lice je navzlic temu kazalo sledove cvetoče lepote. Ker je poltretji dan sedela na istem mestu, je bila obleka precej zgubana.

"Grem, mama, nerada grem ..." In oblile so jo solze po nežnem licu, ker je na tihem že sklenila slušati svoje srce, ki ji je velelo k njemu, če jo bo prav še tepel. Oh, da ne bo tako sama z otrokoma in tako mlada, oh!

"Stanko, Olga!" zakliče, prime vsakega za roko ter odide brez slovesa. Tiho je bilo poslej v sobici in pusto. Teta Mana ob koncu postelje reče: "Najprej si vedela, da je Fran trmoglav in nagle jeze, pa si le silila, naj vzame Vlasto. Zdaj imaš nesrečo!"

"Moja ljuba mati! Ali si ti morda branila, ko si ga poznala bolje kot jaz?"

"Menila sem, da naredi žena iz njega moža, kakor se spodobi."

"Pa ga ni in jaz bi si vendar rada odpočila na stara leta pri hčerki, ki sem za njo dala vse." To so bile zadnje besede, potem je zagospodaril v sobi neprodiren molk. Nestrpno ste čakali Vlaste.

II.

Kolenčeva Vlasta bi se morala pred poroko s Franom Kolencem nazivati Lenkina Vlasta, ker je bila hči Podolnikove Lenke, ki je že od mladosti služila v mestu. Hči pa je imela že s svojim imenom dovolj križev, ker je niso marali ali je niso mogli domačini nikoli drugače klicati kot Lasto ali celo Laščo in Lastno.

Oddaljena sorodnica jo je vzredila v Lenkini rojstni vasi za bore novce na mesec. Ko je dovršila z malim vspehom šolo v domači vasi, jo je dala mati v mesto, da je še naprej plačevala za nemirno vrtoglavko ves svoj mesečni zaslužek.

Vlasta je bila lepa deklica, da so se ji vsi ljudje čudili, toda za nadaljno učenje ni bila. Zato jo je morala mati vzeti iz nedovršene mestne šole v gospodinjstvo. Tukaj se je šele pokazala lepe vrtoglavke prava vihravost: samo petje je je bilo, vrisk in nemir. Za to je bil pa tudi njen napredek toliko manj vesel. Še manj je bila z njo zadovoljna teta Mana, kamor se je šla učit šivanja vsaj toliko, kar ga potrebuje pridna gospodinja. S šestnajstim letom je lepa črnolasa živela in sanjala že o sami ljubezni. Z vso resnobo so ji začeli iskati primerno možko oporo. V velikem mestu to ni bilo težavno. Veliko težavnejše je bilo izmed primernih snubcev izbirati najprimernejšega.

Visok, lep in mlad nižji uradnik z velikimi brkami in nemirnim, temnim očesom je zahajal često k teti šivilji in prinašal Vlasti knjige s pesmimi in lahke ilustrovane povesti, da bi dekle našlo v njih zabave in razvedrila. In začudo! Vlasta, ki dosedaj ni mogla sedeti par minut mirna pri knjigi, je sedaj prebirala različne leposlovne izdelke po cele ure. Teta si je že čestitala, da se je Vlasta premenila iz lepe vrtoglavke v pametno dekle. Kaj še! Vlasta je res gledala v knjigah le podobice in poleg tega mislila noč in dan na njih izposojevatelja — Frana Kolenca.

Mama Lenka je bila zadovoljna z vedenjem mladega uradnika, teta tudi in Vlasta — tudi. Dogovorile so se neki večer, da Vlasti še precej nedostaje vednosti in spretnosti za dobro gospodinjo. Treba bi bilo ugladiti njeno vedenje v boljši družbi, toda za vse to so napravili soglasen sklep: Vsega potrebnega naj jo nauči njen mož — gospod Kolenc.

Uganiti ni težko, kdo je bil s tem najbolj zadovoljen. Začel se je zakon z medenimi tedni in končal s solzami. V stanovanje k mlademu paru se je vgnezdila teta Mana in Lenka je, kadarkoli je mogla iz službe, tukaj našla svoj drugi dom. Ko sta minili dve leti, je že vedel Fran, da je preveč vat čen, ker ne zahaja rad v gostilniško-družbo, kjer se veliko govori, pa malo misli, mnogo pije in malo je. Tudi žensko bi lahko peljal kdaj v tako družbo svojih tovarišev.

Ta modri svet modrih ženic je slušal Fran Kolenc, a Vlasta ni bila zadovoljna z zabavami te vrste. Družbe ni bila navajena, v pogovore se ni znala spuščati, a hliniti se ni marala. Če je le mogla, se je izgovorila. Kolenc se je moral udeleževati družbe sam. Zato sta pa trdili modri ženici doma, da je preveč zapravljiv, celo pijanec.

Do vrha je prikipelo nasprotstvo, ko so mu očitale vse tri — tudi Vlasta, da ni dovolj skrbel v času, kar sta poročena, za ženino nadaljno izobrazbo. Tedaj se je v njem dvignila prava nevihta. Z ostro besedo je dokazoval, da je vodil Vlasto po veseh zabavah in družbah, kamor sta želeli domači poveljnici. Tudi doma je soprogo opozarjal na napake in neuglajenosti, ki jih je kazala v družbi. Ona jih ni opustila, marveč raje ostala doma. Ali je bilo morda prej z njenim učenjem drugače?

Tedaj zine teta: "Ko bi bil kaj vreden mož, bi te moral slušati in zdaj bi bila že popolna gospa.

Tudi Lenka je pomagala in Vlasta je rekla glasno, očitajoče s solznimi očmi: "Sram me je, da sem tvoja žena, Frane!"

To je bilo že več kot preveč očitne krivice. Kdo bi ne vzrojil? Začela je leteti kuhinjska posoda vseprek, potem pohištvo in slednjič še ženska druga za drugo skozi vrata. Vlasta je kazala pot sama nevedoč kam...

III.

Fran Kolenc je res odprl svoji ženi, ko je došla z otrokoma. Stanka in Olgo je sprejel ljubeznjivo in ju peljal v spalno sobo preobleč. Ko se je vrnil, je našel žensko še poleg kuhinjskih vrat. Ni toliko moči imela, da bi mu branila vzeti otroka. Saj sta njegova — jo je zmagovala misel — kakor je njegova tudi ona. Lagala je mami še pred nekaj minutami v njenem stanovanju, da bo zahtevala od njega ločitev in prevžitnino. Na tihem je sklenila že ponoči, da ga tesno objame, ko stopi predenj, ter mu prizna svojo zmoto, ko je slušala mamo in teto ter govorila kot papiga, kar sta jo oni naučili. Ko je pa videla po stanovanju vse razmetano, vse narobe, kakor je razsajal Fran v nebrzdani jezi, je vzkipela tudi v nji prvotna protivnost, da je premenila svoj pametni sklep ter se namenila v naglici, da mu vendar prebere vse levite, ki jo jih je naučila mama. Potem naj se zgodi že karkoli.

Sedaj pa stoji tukaj kot Lotova žena — solnat steber in gleda — razvaline svoje sreče. Niti jezik se ji več ne zamaje v ustih in stopiti ne more z mesta.

Najraje bi se vnovič zjokala, a tudi tega ne zmore več. Nesreča vseh nesreč je, da ne more izvršiti, kar se je namenila. Morda jo je potrla trmica njene mladosti, boreča se s čustvom tople ljubezni.

Frank Koleno je samo pogledal svojo spokorjeno ženko, pa je že vedel, kaj se je zgodilo z njo. Razlagal si je v svojo največjo zadovoljnost, da ga je prišla ponižana prosit oproščenja. Zato je začel mirno, toda z unesenim, užaljenim poudarkom: "Saj sem vedel, da prideš. To je znak, da me ljubiš. Tudi jaz te še ljubim, Vlasta, ljubim takšno, kakor si in ne želim, da bi bila drugačna. Samo to bi rad videl, da bi kakor danes, tudi poslej slušala glas svojega srca in ne drugih ljudij, ali ni prav?"

Ona je dobro vedela, kdo so tisti drugi ljudje. Njegove besede so jo omamile. Ali se Fran le norčuje iz njene bolesti, ali vidi v njeno srce? Zakaj je ne tepe? Besede, ki jih je govoril on, so njene besede. Prav rada bi jih govorila, sama, ko bi le mogla. Zmagal je jok. Glavo je naslonila na njegovo ramo in točila grenke solze. Kolenec je pa objel svojo Vlasto okolu pasu in jo molče peljal v sobo. Vrgla se je na posteljo in ihtela. Šele za dolgo se je zbudila kakor iz mučnih sanj in ga prašujoče pogledovala, če je vse res, kar se je zgodilo. Potem mu je začela zaupno pripovedovati s kakim namenam je prišla k njemu in kako jo je on prehitel. Zato ga ima sedaj toliko rajša.

"Samo tvoja teta in Mana me ne marati," pristavi Fran suho. Vlasta molči in s tem najbolje pritrjuje. Na to pa on odločno: "Naj ostaneti tam, kjer jima je bolj prav. Nama je dobro tukaj in tako, kako hočeva sama. Ni res, Vlasta?"

Ženka je pritrdila in se mu ljubko nasmehnila ob misli, kako dolgo bosti še čakali mama in teta njene vrnitve.

V Kolenčevi rodbini je zopet sijalo solnce miru in tihe sreče, v tesno sobico Podolnikove Lenke in njene sestre je pa dolgočasno odmeval mestni šum in ropot.

Dr. F. J. KERN,

Stanovanje in urad: 6202 St. Clair Ave. — Uradne ure: od 10—12 dop.; od 2—3 pop.; 7—8 zvečer. Ob nedeljah: 10—12 dop.; 1—2 popoldne. Phone: Princeton 1628 W.

Trgovine povsod. MILLER UNITED SHOES Znižane cene. tj.

Domače prodajalne:

Glavna prodajalna: 2329 Ontario, vogal Market.

3357 St. Clair — 3095 Payne
6001 St. Clair — 4722 Broadway
10401 St. Clair — 8445 Broadway
7006 St. Clair — 4905 Clark

Ta oglas je dober, če ga prinesete s seboj za DVOJNE ZNAMKE s vsakim nakupom čez $1.00.

ZELENE ALI RUDEČE ZNAMKE.

Mi smo preselili svojo prodajalno, ki je bila prej poleg Reimerjeve trgovine na 3357 St. Clair ave. zraven Schellentragerjeve lekarne, štiri vrata zapadno od E. 34. cesta.

Delnice naprodaj

od zemljišča Collinwood in Nottingham Real Estate Co. Najbolje vložite svoj denar v to podjetje. Za nadaljna pojasnila se obrnite na Harold E. Emerich, 16205 St. Clair ave. Collinwood St. Cleveland, O. Tel. Cuy. Wood 58, Bell Eddy 649 J. (16.)

Samo $2.00 za celo leto, in dobite "Clev. Ameriko" v hišo vsak teden dvakrat.

Naznanjam vsem Slovencem in Slovenkam, da odprem 1. marca na vog. St. Clair Av. in Addison

TRGOVINO z ŽENSKO IN OTROČJO OPRAVO.

V zalogi bodejo vedno fine ženske suknje, obleke za neveste, otročje obleke, princes obleke, krila, kiklje, bluze, ženska in otročja spodnja obleka, nogavice in dr. Blago vedno sveže in čisto iz najboljih tovaren.

Držal se bom starega pregovora: Bolji so mali in gosti dobički, kot veliki in redki, torej se bo blago dobilo pri meni ceneje kot drugje. Za obilen poset se najtopleje priporočam in bom hvaležen.

BENO B. LEUSTIG.

6424 ST. CLAIR AVE. VOGAL ADDISON ROAD.

Dogodki v februariju.

1.— Geo. Washington je bil izvoljen predsednikom l. 1789, ko se je sedem let uspešno bojeval proti Angležem. — Leta 1859 je bil rojen Viktor Herbert, slavno znani skladatelj oper in operet. — 1908 sta bila umorjena kralj in prestolonaslednik portugalski, radi česar je dobila pozneje Portugalska svobodo, kraj Manuel zgubil prestol, njegova priležnica Gaby Deslys je pa prišla do velikih častij.

2.— Leta 1754 je bil rojen Talleyrand, največji diplomat svojega časa.

3.— 1811 rojen Horace Greely, slavno znani ameriški žurnalist. — 1830 je postala Grška kraljevina.

4.—1682 je bil rojen John Boettger, ki je iznajdel porcelan. — 1911 je umrl general Burov Piet Cronje, hrabri borilec za svobodo.

5.— Leta 79 pred Kristusom so bil zadnji dnevi Pompeja. Drugi dan je bilo mesto zrušeno radi izbruha vulkana Vezuva.

6.— 1885 so Italijani si prisvojili Massuo, naselbino v Afriki, za katero so toliko žrtvovali, da se jim še danes ni splačala. — 1904 je napadla Japonska Rusijo, ne da bi prej napovedala vojno.

7.—1649 so odpravili na Angleškem kraljevino, toda pozneje so jo "pro forma" zopet uvedli. — 1812 je bil rojen slavni angleški romanopisec Charles Dickens.

8.— 1587 je padla glava Marije Stuart, nesrečne angleške kraljice. — leta 1820 je bil rojen general Sherman, ki je odkril, da je vojska "peklo". — Leta 1828 je bil rojen slavni romanopisec Jules Verne.

9.— 1881 je umrl ruski pisatelj Dostojevski, ki je marsikateremu Rusu odprl oči.

10.— Nič posebnega.

11.— 1847 je bil rojen Thomas Edison, ki je na polju elektrike toliko storil za človeštvo kot vsi drugi elektrikarji vseh časov skupaj.

12.— 1804 je umrl filozof Kant, ki je včasih bil tako moder, da ni mogel razločiti opice od človeka. — 1809 je bil rojen Darwin, naturalist, ki je hotel na vsak način človeški rod prepričati, da današnje človeštvo ni potomstvo ljudij, pač pa potomstvo opic. Ljudje mu še danes niso oprostili njegove učenosti.

13.— 1883 je umrl Richard Wagner, slavnoznani komponist, katerega še danes ves svet občuduje.

14.— je umrl Guttenberg, ki je iznašel tiskarsko črnilo in črke. On je pravzaprav privedel človeštvo do prave kulture. — 1913. Na ta dan je pustni čas za vse neumne Amerikance. (St. Valentines Day).

15.— 1564 je bil rojen Galilei, ki je prvi trdil, da se zemlja suče okoli solnca, zakar je moral pretrpeti strašne muke. In zemlja se vendar še danes suče okoli solnca. — 1845 je bil rojen senator Elihu Root, ki je republikansko stranko k pogrebu nesel. 1898 je bila razstreljena ameriška vojna ladija "Maine", radi katere razstrelbe je nastala vojska med Američani in Španci.

16.— so se udali Francozi Nemcem pri Belfortu.

17.— 1673 je umrl Moliere, slavni francoski dramatik.

18.— 1546 je umrl Martin Luther, ki ni mogel biti v samostanu in je odšel med svet, da vzame svojo Katrico. Napravil je veliko zmede med svetom radi svojih naukov. Nemci ga zelo spoštujejo. 1564 je umrl Michaelangelo, najslavnejši kipar vseh vekov.

19.— Umrl kanokik Kopernik, ki je tudi konštatiral, da se zemlja vrti okoli solnca, kar danes vsak otrok ve.

20.— Nič posebnega.

21.— Leta 1790 je umrl cesar Jožef II., ki je odpravil vse nepotrebne samostane v Avstriji. Škoda, da je umrl prehitro.

22.— 1815 je bil rojen slikar Meissonier, ki je [illegible] ne-

ko sliko, za katero je plačal neki Amerikanec $300.000. Za to ceno bi mu slikar naslikal 1000 slik.

23.— Nič posebnega.

24.— Leta 1848 je bila revolucija v Parizu in Francija je postala drugič republika — prva iskra v evropskem sodu za smodnik.

25.— Wallenstein, slavni vojskovodja tridesetletne vojske umorjen.

26.—1802 je bil rojen V. Hugo, katerega najboljše delo je "Miserables". — 1845 je bil rojen Buffalo Bill.

27.—1807 je bil rojen Longfellow, znameniti ameriški pesnik. — 1861 so dobili Bulgari svojega kralja, ki sedaj Turkom nos viha.

28.— 1683 je bil rojen Reaumur, ki je iznajdel termometer, da vemo kdaj je mraz, kdaj je gorko, kar so pa ljudje že prej vedeli brez njega. — 1880 so prevrtali gotthardski predor, ki je največji na svetu.

RAZNO.

Prihodnja Ljubljana. Razvoj ljubljanskega mesta gre že stoletja poglavitno v smeri proti severu, četudi se mesto razširja tudi na druge strani. Smer razvoja se najbolje spozna po tem, kako se menja središče trgovine. Prvotno je bilo središče trgovine okrog cerkve sv. Florijana, potem se je pomaknilo na Stari trg in pozneje na Mestni trg, kjer je ostalo več stoletij, poglavitno zaraditega, ker je tam mestna hiša. Od potresa sem je videti, da se pomika počasi vse bolj proti Dunajski cesti. Ni dvoma, da se bo mesto tekom desetletij še znatno razširilo proti severu in zlasti na obeh straneh ob Dunajski cesti proti Savi. Že danes je lahko videti, kako se množe od mesta proti Stožicam in Klečam hiše in kako se ježiška občina z novimi poslopji vse bolj bliža mestu. Z ozirom na to je mestna občina razpisala napravo načrtov za regulacijo bodoče Ljubljane na severni strani od artilerijske vojašnice.

Reška škofija. Papež je ugodil dolgoletni želji ogrske vlade in povzdignil Reko v škofijo.

Za bolne oči

ni boljšega zdravila nego je Severovo Zlato mazilo za oči (Severa's Golden Eye Salve). Mrs. Frances Kadla, iz Tutisville, Sask., Canada, piše o njem to-le: "Severovo Zlato mazilo za oči je veliko pomagalo mojemu bratu. Odkar ga je začel rabiti se njegovi oči lepo zdravijo in postanejo močneje vsakdan." Poskusite ga za rudeče, bolne, vnete oči in vejice. Cena 25 centov v vseh lekarnah. W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Ia. (Adv.)

Naročite sedaj spomladno obleko!

Velikanoč je 23. marca

Pridite pogledat najnovejše vzorce za obleke, katerih je nad 1000

PO $20.00 IN VEČ.

Delavci so sposobni za svoje poslove. Garantirano prve vrste delo, pristoji vsakomur.

F. H. MERVAR,

1361 E. 55th STREET

Ne pozabite na izvrstno čistenje in pranje oblek po nizkih cenah.

FRANK'S DRY CLEANING CO.

1361 E. 55th St. nasproti Lake Shore banke.

JOSIP ŽELE, SLOVENSKI POGREBNIK IN TRGOVEC.

Priporoča se slovenskemu občinstvu, da ga poseti ob vsaki priliki. ¶ Pogrebni zavod je izvrstno preskrbljen z najfinejšo opravo in finifi kočijami. ¶ Zaloga pohištva, železnine, posode, barve stekla itd. Oprto noč in dan.

JOSIP ŽELE, 6108 ST. CLAIR AVE.

KDOR ŽELI NA KMETIJO

na zapadu naj rabi

NICKEL PLATE ŽELEZNICO.

Dnevne turistne kare na vzhod in zahod

Električno razsvitljeni vozovi med Chicago, Clevelandom, Buffalo, New York in Boston. Jedilni vozovi pri vseh vlakih. Cene jedilom od 35c do $1.00

Nobenega posebnega plačila za vlak. Natančno zveste pri

E. A. Akers, G. P. & T. A. Cleveland, Ohio.

SLOVENSKO PODJETJE.

Zavarujem proti ognju in drugim nezgodam. ::

POSEBNOST! Varnostni bondi za društvene uradnike po 25c od $100.00 na leto. — Javni notar. — Pojasnla in nasveti zastonj.

August Haffner,

1107 E. 61st St.

KDOR HOČE DELA naj se naroči na najnovejšo knjigo.

Veliki Slovensko - Angleški Tolmač

da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine. Knjiga obsega slov. angl. razgovor za vsakdanjo potrebo, navodila za angl. pisavo, spisovanje angleških pisem in kako se postane amerikanski državljan. Vrhutega knjiga ima dosdaj največji slov. angl. in angl. slov. slovar. Knjiga trdo in okusno v platno vezana (nad 423 strani) stane $2.00 in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

Edino in največje saloništvo slov. angl. in raznih slov. knjig. Pišite po cenik.

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St., NEW YORK, N. Y.

Pošilja **DENARJE v staro domovino** potom c. kr. poštne hranilnice na Dunaju; hitro in ceno.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Prodaja **PAROBRODNE LISTKE** za vse prekmorske parobrodne družbe po izvirnih cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

Trgovina s pohištvom.

Naša trgovina je znana kot ena najbolj cenih, ki prodaja vedno izvrstno pohištvo na obroke ali za gotovo plačilo. Naši odjemalci so bili še vedno zadovoljni z našo postrežbo. Kupljeno blago pripeljemo na dom. Mi zaupamo vsakemu poštenemu človeku. Pridite in oglejte si našo bogato zalogo dobrega pohištva.

Cleveland Furniture Co.

Dve prodajalni:

5824 ST. CLAIR AVE. Cleveland, O.

708 E. 152nd ST. Collinwood, O.

Odprto zvečer.

Ljudska hrana.

V zadnjih letih so zdravniki posvečali največjo paznost vprašanju, kako naj se hrani truplo od mladinskih let do starosti. Strinjajo se v tem, da se lahko prepreči mnogo boleznij in tudi ozdravi, če dobiva truplo pravo hrano. Tako zdravljenje je prijetno in lahko. Potrebno je samo, da izberete hrano, ki vam ugaja, in da s poskusom določite, koliko hrane potrebujete. Če je apetit slab, ali prebava počasna, rabite

Trinerjevo Ameriško GRENKO VINO.

To znano zdravilo daje moč oslabelim organom pri prebavljanju in uravna njih delo. Očisti prebavljalne organe in jih naredi močne in čiste. To zdravilo priporočamo, če imate

zaprtje,
bolečine in krče,
neprebavnost,
glavobol,
bledost in slabost,
če ne more spati,
zguba apetita,
nerazpoloženost po jedi.

Trinerjevo ameriško grenko vino se naj rabi kakor hitro zapazite najmanjši nered pri prebavljanju. Dajte to zdravilo deklicam in ženskam, ki imajo hrbtno bolezen ali glavobol, ki so nervozne, revmatične in slabe. Dajte to zdravilo onim, ki potrbujejo moči. Po lekarnah.

JOSIP TRINER,

Importer in exporter.

1333-9 S. Ashland Ave. CHICAGO, ILL.